Ч. 253 (14.796). Львів, середа 17. листопада 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Невдатній налет на Сараґосу.

Вчора (понеділок) пополудні червоні бомбові літаки двічі намагалися збомбардувати Сараґосу, але національні літаки прогнали їх.

ПОБЕРЕЖЖА ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ЗАМКНЕНІ МІНАМИ.

Як подає національне командування, національна маринарка вже покінчила працю коло закладання мін здовж побережжя червоної Еспанії. Національні воєнні кораблі та сторожеві судна патролюють тепер постійно червоні пристані.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ СПОКІЙНО.

Комунікат національного командування стверджує, що на всіх фронтах не трапилось нічого нового.

НОВИЙ КОМАНДАНТ ОБОРОНИ МАДРИДУ.

На місце ґенерала Міяхи, що командував обороною Мадриду, від початку боїв за те місто, назначили його співробітника ген. Карденяле.

В ЕСПАНСЬКОМУ МАРОКУ НЕ БУЛО ЗАВОРУШЕНЬ.

З Танжеру заперечують вістку немов би в еспанському Мароку вибухли заворушення. В цілій кольонії зовсім спокійно, лиш у Тетуані дійшло до несупокою, зрештою його негайно здавлено.

Оба еспанські уряди погодились

НА ЕВАКУАЦІЮ ДОБРОВОЛЬЦІВ?

Льондонський „Стар" подає, що оба еспанські уряди відповіли на резолюцію комітету неінтервенції у справі евакуації добровольців — і то прихильно.

На нинішньому засіданні підкомітет неінтервенції розгляне ці відповіди, крім того справу загострення контролі над евакуацією добровольців.

„Ентрансенжан" твердить, що представник еспанського національного уряду в Саляманці кн. Альба заявив, що ген. Франко погоджується приняти комісію комітету неінтервенції для евакуації добровольців.

Французькі залізничники погрожують ґенеральним страйком.

Союз французьких залізничників ствердив, що підвишка платень, яку пропонує уряд, є за низька, тому годі її приняти. Залізничники домагаються збірної умови від 1 січня та 40-годинного тижня праці. Як цих домагань не заспокоять, союз залізничників погрожує ґенеральним страйком.

Японці зближуються до ріки Гоанґо.

Представник 29. японської армії заявив, що на північному фронті японські війська зблизились на 4 кільометри до ріки Гоанґо

З китайських джерел подають, що 29. китайська армія евакувала вчора Тамін та зосередилася для оборони довкола Тсін-Фену, щоби боронити Жовтої ріки.

Китайські рухомі відділи оперують на схід від залізниці Пекін—Ганков і зблизилися до неї на 15 кільометрів. Китайський курінь знищив на японському летунському майдані Гантані 6 літаків, 1.000 бутилок бензини і чимало бомб.

КИТАЙСЬКИЙ МІНІСТР ПРОПАҐАНДИ В РИМІ.

Італійський міністр закордонних справ Чіяно приняв китайського мін. пропаґанди Шенкунпоу; в середу прийме його Мусоліні. 21 ц. м. Шенкунпоа виїде з Риму в дальшу пропаґандивну подорож до Бельгії, Франції, Англії та Німеччини.

Небезпека війни в північній Арабії.

Ціла північна частина Арабії є у воєнному стані. Серед бедуїнів сирійської пустині панують воєнні настрої. В Дайраззур зосереджені поважні франц. збройні сили, також король Неджду вислав більші військові частини на східний кордон (до провінції Аль Катайф), залишаючи більшу залогу лиш у Тубуку в північному Геджасі.

КОМІТЕТИ ОБОРОНИ ПАЛЕСТИНИ В ЦІЛОМУ ІРАКУ.

Комітет оборони Палестини попросив уряд Іраку дозволити основувати такі самі комітети в усіх більших містах краю; декуди потворились уже орґанізаційні комітети.

Льорд Галіфакс нині виїздить до Берліна.

Остаточно рішено, що льорд Галіфакс виїде до Берліна нині (вівторок) в годині 14.

Британські офіційні чинники не згадують про стрічу льорда Галіфакса з Гітлером. Зрештою він буде у Берліні 4—5 днів. Тому матиме час на місці устійнити подробиці програми візити.

З БЕРЛІНА ВИДАЛИЛИ КОРЕСПОНДЕНТА АВАСА.

Німецьке Інформаційне Бюро подає, що уряд наказав представникові агенції Аваса до 3-ох днів покинути Німеччину. Він дуже злобно інформував про націонал-соціялістичну Німеччину, погіршуючи франко-німецькі взаємини. М. ін. тепер він звязав вістку про пошесть на худобу з 4-літнім господарським пляном.



Авдієнція на Замку.

Львів, 16. листопада 1937.

Авдієнція представників ППС у президента Річипосполитої на Замку стала найбільшою сензацією польського політичного дня. Чому?

Відповідь міститься у тому двоякому характері польського державного устрою та істнуючої у практиці державної системи, що хитається поміж тоталізмом і демократією. Польський тоталізм слідний у тенденції законодавства підпорядкувати всі прояви суспільного життя державній контролі, а то й безпосередній управі, при чому особливо яскраво виявилось це у двох ділянках: структурі законодатних палат і самоуправі. Виборча ординація фактично виключає політичні партії, як ідеольоґічні орґанізації громадянських груп, від участи у виборчому акті та впливу на нього, та вже й нічого думати, щоб — без огляду на настрої виборчих мас — могли при цій ординації рахувати на якийнебудь успіх партії опозиційні. Та сама тенденція усунути від впливу на хід державних справ політичні партії показалась у соймовому реґуляміні, який не знає поділу послів на ідеольоґічні групи. Аж надто відомі теж нахили деяких польських кол до монопартійної системи та надії, що тією одною партією у Польщі стане ОЗН. З другого боку — політичні партії істнують у Польщі леґально далі (з виїмком комуністичної), нема теж труднощів при реєстрації нових партій, які почали масово народжуватись, і хоч свобода партійно-політичної діяльности у краю безумовно обмежена (нема давніх можливостей уладжувати масові віча, вести агітаційну працю і т. д.), проте таки істнує партійна преса, істнують теж цілі клясові, професійні та тіловиховні орґанізації, які стоять у сфері впливів деяких польських партій. Зівемо теж, що навіть ті польські діячі, які схиляються до монопартійности та раді би бути на похороні всіх істнуючих давніх політичних партій, ті самі діячі вважають можливим входити у звязки раз із тими, то знову з іншими партійними колами, ініціюючи „курс на ліво" чи „курс на право".

У цій своєрідній польській політичній дійсности всетаки було фактом, що польські опозиційні партії стояли в різкій опозиції не тільки до згаданих монопартійних тенденцій, але й до самої конституції, вважаючи, що вона не була переведена правильним законодатним шляхом. З такого їх засадничого становища виплинав і підхід до голови держави: без ніяких демонстрацій, але й без приязних актів. Те становище мабуть у чималій мірі впливало на те, що і президент не користав з тих широких прав, які надає йому нова конституція. Відомо, що президент налалі обмежується здебільша до репрезентативної ролі, тої самої, яку виконував за життя маршала Пілсудського.

Авдієнція представників ППС, як одної з найбільших польських опозиційних партій, вводить у ту ситуацію поважну зміну. Вона є мані

фестацією з обох сторін: ППС заманіфестувала признання квітневої конституції, президент — добре право існування опозиційних політичних партій, з якими — без огляду на їх позиційний характер — можна і треба стояти в інформаційному звязку. Нема сумніву, що та обосторонна маніфестація мусить мати вплив на політичну атмосферу, що її — від смерти И. Пілсудського — формують пошуканки за новими формами державної системи, та яка від тижнів стояла під враженням поголосок, що їх зареєструвала закордонна преса та які піддали мабуть думку такої авдієнції. Чи і як та авдієнція виявиться у практичних наслідках — про це важко нині говорити. В кожному разі вона зактуалізувала знову ті справи, які стали саме причиною переходу до непримирної опозиції польської партійної і правиці (ендеція) і лівиці (Стронніцтво Людове, ППС) та польського центру (Стр. Праци). Із цих справ на першій черзі стоїть — виборча ординація.

Питання виборчої ординації є просто клясичним прикладом на стару правду, як не можна під сукном скривати живої і болючої проблеми: при всіх найбільших зусиллях зробити ту проблему „неактуальною", — все одно вона при всякій нагоді вирине, а ті нагоди мають те знамення, що бувають — непередбачені. При шуканні злагоди польських офіціяльних чинників з польським селянським рухом на плятформі оборонности держави — чули ми про плян зміни виборчої ординації, як засіб приєднання собі опозиційних селянських мас. При творенні ОЗН чули ми про зміну виборчої ординації і нові вибори, як необхідну пробу сил, з вірою, що та проба вийде корисно для нової партії. Після кривавого страйку людовців чували ми, що нові вибори необхідні на те, щоб дати легальну змогу виладуватися пристрастям низів. Тепер ППС у близько тригодинній розмові з през. Мосціцьким висуває зміну виборчої ординації, як головний свій внутрішньо-політичний постулят, а през. Мосціцький обіцює точно перестудіювати обширний меморіял, предложений йому на письмі.

Не знаємо, які інші постуляти предложили представники ППС, але можемо згори приймати, що ледви чи всі вони викликують у нас, українців, зрозуміння і співчуття: напр. про дуже поважну ріжницю поглядів наших і ППС на міжнародню ситуацію Польщі і її закордонну політику згадували ми саме вчора. А проте нема сумніву, що в питанні виборчої ординації згідні з ППС не тільки всі українці, але й усі непольські народи в Польщі та величезна більшість польського громадянства. Те саме торкається постуляту — ґарантії щодо чистоти виборів.

Нова виборча ординація, оперта на 5-типрикметниковій системі (чуємо, що один прикметник „рівний" загубився у вимозі ППС, інший знову прикметник „пропорціональний" викинули деякі проектодавці з кол ОЗН) та справді чисті вибори — це великий крок на шляху до демократизації державного устрою і системи правління. Ми не робимо собі зайвих ілюзій та не утотожнюємо з формальною демократизацією устрою і режиму — ліберальної національної політики: історія правління блоку демократичних партій „Хієно-Пяста" у цілій другій половині 1923. року, чергового навалів урядничого демократичного уряду Вл. Грабського, врешті передостаннього перед травневого уряду Скшинського, що опирався на широкій коаліції польських демократичних партій від ендеції до ППС, — память про правління тих урядів на польсько-українському відтинку надто свіжа, щоб до окреслення „польський демократ" привязувати поважне практично-політичне значіння. Але річ не в тім, які булиб евент. зміни у польській державній верхівці (не маємо теж великої віри в якісь суттєві зміни), річ у тім, що ми мусимо домагатись, щоб прийшли умовини для свобідніщого організаційно-політичного життя, щоб українські маси бодай у тих актах масового вияву, в яких вряди-годи беруть участь, почували себе підметом, а не безвольним предметом, та щоб діста... бодай мінімум дійсного впливу ті установи, які торкаються безпосередньо його щоденних інтересів, (терен самоуправи), щоб прийшли такі умовини, в яких український громадянин буде відчувати, що таки його доля не залежить виключно від бюрократичного апарату і тих найменших із найменших зпоміж адміністраційної бюрократії...

ік.

Памятайте при кожній нагоді, що за долю інвалідів відповідає той, хто післав їх до боротьби — Українська Нація! Обовязком цілої Нації інвалідів відповідно забезпечити.

Новий „фронт" та українці.

КНЯЖНА ПОЛІТИЧНОЮ ДІЯЧКОЮ.

Букарешт, 12. XI. 1937.

В „Ділі" була вже згадка про відношення румунських партій до питання української меншини. Всі вони мають на меті мирно чи насильно „втілити" цю меншину в румунський загал. Про це мовчать перед виборами, а потім виявляють це підчас правління. На додаток, помітно ще одну майже загальну рису не тільки діяльних політиків, але й теоретиків: своєрідне москвофільство. Одних чарує „третя Москва" та краснономовність посла Островського, інші вимріюють „білу, православну союзницю" та із наївним захопленням витають побут ген. Денікіна в Букарешті.

І така постава місцевих провідних кол дуже утруднює інформаційну діяльність про українські справи. Але є й винятки. І про такий виняток, про який дотепер ніколи не згадувано в українській пресі, так, що вона мабуть невідома навіть на Буковині — хочемо згадати. Минулого тижня створилася румунська політична організація: „Фронтул націонал роман". (Не „фронтул романеск" семигородського діяча Вайди-Воєвода.). Ріжниться ця нова організація від інших румунських партій тим, що вона не повстала на підставі вузьких партійно-виборчих комбінацій та професійного політиканства, а на підставі ідеольогічного напрямку, синтези: корпоратизму, солідаризму та націонал-соціялізму.

Ядро цього фронту, становить: давній „Румунський революційно-національний фронт. До нього прилучились тепер: „Семигородські солідаристи", „Румунські хрестоносці", „Латинський союз" та ряд просвітних установ.

Дотеперішня діяльність первісного „революційного фронту" загалові майже невідома.

Фронт не брав участи у виборах, не видавав маніфестів, ані часописів, а на місце крикливої пропаганди та демагогії, властивої деяким тутешнім партіям, цей фронт вів завзяту боротьбу із „першим державним" ворогом: комунізмом на фабриках, в університетах й на селі. Провідною його думкою було нищити комунізм вже не перестрілими та поверховними способами. Не вистачає сиґуранца ані цензура (совітська преса використовує „па русски" виєднаний дебіт у Румунії). Не свастика, піднесена рука або гучна фраза спинить страйк, а щоденна присутність членів там, де заповіджено комуністичне зібрання і фронт унеможливив неодне заворушення нпр. на залізничих фабриках Грівіца. Іншим, досі невідомим фактом є, що фронт веде — жінка княжна Л. Г. Караджа.

Перед роком я мав нагоду познайомитися із цею молодою енергійною особою, що займається не тільки фронтом, але є лікаркою, летункою, письменницею, а те, що нас найбільше цікавить: стала прихильницею українських протиросійських змагань. Кілька разів я просив п. Караджу згодитися, аби її погляди поміщено в пресі. А недавно одним приняттю, обвогорюю... „фронтовичок", і зміну тактики совітської пропаганди в Румунії та ... невибачні помилки деяких румунських урядових чинників супроти українців, одержав я згоду помістити такі її домости.

Українське питання не є для п. Караджі ані пострахом ані німецькою видумкою. Не є воно теж матеріялом для тенденційних „історичних розвідок" (як деяких університетських професорів, що знають тільки: „Австрією зруте... зованих румунів"), або їх секундантів, обмежених провінціяльних „політиків" та повітових сатрапів.

Наводжу один уступ із брошури п. Караджи: „Манджуріяна" (організаційне видання „Ф. Н. Р." р. 1934.).

Обговорюючи в 1934 р. — тепер таке актуальне — далеко-східне питання, вона приходить до висновку:

„Булоб природно звязати японські інтереси в Манджурії із створенням незалежної української держави на Дністрі". „Ті, які твердили, що політика Японії не йде рівнобіжно із далекосхідною політикою Англії не знають мабуть про заходи сера Дитердінга. Побіжно пригадуємо, що українська (національна) агітація на Далекому Сході, викликала сильне занепокоєння совітів, бо саме українці представляють ... частину білого населення в Манджурії. Національний український комітет у Харбіні мав ... між іншим завдання поборювати комуністичну пропаганду, що виходила із недалекої жидівської совітської республіки Біробіджан.

Росія залишилася дуже елястичним союзом совітських республик, які становлять для її сусідів небезпеку і тому сусіди Совітів мусять кожної хвилини бути в оборонній поставі"

Лише створення української держави відділить румунів від білих і червоних Росіян.

На мій запит, як ставиться фронт до української меншини, відповіла мені п. Караджа: „Гармонійна співпраця із такою корисною для нас меншиною принесе державі більше користи як дотеперішні заходи її асимілювати. Ми ділимо меншини на державні або бездержавні так як це роблять інші. Ми визнаємо тільки меншини агресивні (жиди, мадяри й болгари) та мирні, охочі до співпраці (німці, українці, греки, вірмени)".

Згадавши про цей перший та єдиний, на жаль, чесний та обєктивний підхід „Румунського Нац. Фронту" до наших змагань, бажаємо, щоб впливи цього проводу не охоплювали тільки далекі рямці, але і звернулись і до розвязки живучих краєвих питань.

др—ич.

В Українській Громаді у Шалеті.

Шалет, листопад 1937.

Поспішний поїзд мчить стрілою з паризького т. в. Ліонського двірця і за одну годину трицять хвилин ми зупиняємося в місті Монтаржі, вже 150 кільометрів від Парижа. Таксівка відвозить нас на три кільометри від того містечка перед дім „Української Громади" у Шалеті.

Туди намовив мене поїхати таки просто з читальні Української Бібліотеки у Парижі п. Рудичів, а бібліотечний гість і громадянин Шалету п. сотник Шаповал став моїм прегечним провідником і в його товаристві я ввійшов до домівки шалетської „Української Громади".

Мені буде приємно подати докладну історію української кольонії у Шалеті, як описувативму життя української еміграції у Франції. Сьогодні обмежуся до кількох вражінь з того, на жаль, такого короткого, але такого милого побуту в тій українській місцевости на французькій землі.

В „Народному Домі" у хвилині, як входжу, дуже багато людей, бо того самого вечора місцеве „Українське Мистецьке Товариство" виставляє оперетку Зубенка-Форостини „Ганджа Андибер" В їдальній салі „Громади" ціла гама українських типів від самопевних облич з довгим козацьким вусом, які наче взяті з картини „Козаки пишуть листа до султана", крізь мережанку наших жінок із Придніпрянщини та Галичини до типу спокійного і витревалого галицького заробітчанина. Майже всі шалетські українці працюють у великій фабриці гумових виробів. Їхнє матеріяльне забезпечення навігал добре.

Ось знайомлять мене з українським фермером. Це хлібороб-придніпрянин, який має в околицях Монтаржі своїх шістьдесять гектарів землі, кільканацять корів і коней. Це вже наш „куркул" у далекій Франції. Оповідають мені, що по сусідніх селах працюють українці з Галичини як хлібороби-робітники. В самому Шалеті оглядаю вже і власні доми наших земляків, які купленні ґрунти, на яких вони думають будувати свої житла. Є тут і гарні українські крамниці пп. Енепка, Мандрика і т. д.

У Громаді бачу однострій французького вояка. Мене знайомлять з ним. Це українець, який дістав французьке громадянство і відбуває військову службу. Українська політична думка звикла вже до терміну „українець канадійської державної приналежности", тепер щораз частіше появляються і „українці французької державної приналежности". Річ у тім, щоб не ... тручувати тих людей, а навпаки, тримати з ними якнайтісніший звязок, а вони безсумніву віддадуть колись незвичайні послуги українській справі.

Я знайомлюся теж і з найменшими українцями: хлопчиками і дівчатками, які вже народились тут у Франції. Ці маленькі наші громадяни ходять у вільні дні від науки у французькій школі, до української школи, яку утримує своїм коштом „Українська Громада" і ця українська школа защіплює любов до України в серцях ...

тітей, які українську землю знають покищо тільки з географічної карти. Ось дзвінок дає знак, що треба ввійти до театральної салі „Української Громади".

В ТЕАТРІ.

Велика саля повна людей У перших рядах сидять наші школярики. Я пильно прислухуюся їхній мові. Вони говорять між собою найчастіше по французьки, хоч усі вміють по українськи. Але як на сцені козаки шаблі добули, то ті маленькі діти наче діткнені ударом якоїсь невидної чарівної палочки висловлюють своє захоплення вже в українській мові.

І мені приходить на думку, що це українська шабля буде тим чинником, який вирішить долю наймолодшого українського покоління, що живе в ріжних державах і на ріжних континентах

Вистава проходить з повним успіхом: добра гра артистів і дбайлива режисерія. В жіночих ролях виступили пані: Бакум, Кімалій, Омельченко, мужеські ролі виконали пп. Григораш, Ємець, Іщук, Марущак, Маслюк, Сопільник Режисерія була в руках п. Маслюка, диригував п. Ковган, акомпаніював п. Пономаренко.

„Українське Мистецьке Товариство" у Шалеті має вже вироблене своє імя. Власна театральна гардероба є справді великої вартости і мабуть ніодин український театр в Галичині такого театрального приладдя не має.

По виставі розпочинається баль і цій обставині завдячую, що я міг оглянути і черговий схід сонця — тим разом у Шалеті.

ДІЯЛЬНІСТЬ „УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ".

Шалетська „Українська Громада" належить до найстарших українських громад у Франції, а без сумніву є зразковою громадою під організаційним оглядом. Недавно громада купила землю (2200 квадратових метрів), де збудують свій „Народній Дім" (покищо власні будинки Громади стоять на фабричній землі). Українська Громада утримує українську школу, яка приміщена у двох кімнатках, що прибрані географічними картами України та портретами наших гетьманів і письменників. 45 дітей є в цій школі; найстарше має 13 років. Вони учаться української мови, літератури, історії, географії Є трьох учителів пп. Зубенко Василь, Колодій Михайло і Семко Олександер. Наука відбувається в четвер і неділю, коли є замкнена французька школа.

ПЛАСТ.

Усі шкільні діти належать до Пласту у ступні вовченяти, чи вже і справжніх пластунів. Щороку відбувають пластовий табор і там у тій далекій Франції над берегом ріки Люен можете почути пісню-гимн Українського Пласту:

„Цвіт України і Краса
Скобів орлиний ми рід!".

Чую, як маленька пластунка здоровить свого учителя-провідника нашим пластовим „СКОБ!"

„Українська Громада" має гарну бібліотеку (поверх 1.500 томів) і як впевняє наш бібліотекар, має дуже пильних читачів, а це ще важніше.

Українське шалетське Громадянство має і свій ресторан-кооперативу і приходи з цього підприємства йдуть на національні і культурні потреби Громади.

Признаюся до свого роду невдячности, що досі ще не згадав імени голови „Української Громади" в Шалеті п. Боцуна, якому я хотів би зложити збірну подяку для всіх Громадян, що з такою щирістю гостили мене особисто і як представника „Діла".

Військова еміграція Придніпрянщини і галицьке заробітчанство тут зустрічаються у щоденному житті. Багато галичанок вийшло заміж за придніпрянців. Галицькі заробітчани є тут зорганізовані в місцевій „Просвіті", але всі і так сходяться у домівці „Української Громади", отже якогось поважного політичного тертя тут зовсім нема.

Тут у Шалеті мав я теж окрему приємність слухати і реферат великого українського мандрівника професора Бочковського. Його милий тенор голосу, дуже приступна форма вислову і його віра в світлу майбутність України потрясла душами слухачів. І український Шалет приняв його справді ентузіястично. Але мені вже час вертатися в Париж і я прощаюся з усіма сердечним: „До побачення"!

Юрій Студинський.

Ювилей о. д-ра Василя Гаджеґи.

Дня 24. жовтня відсвяткував о. д-р Василь Гаджега, прелат гр.-кат. єпархії в Ужгороді, 50-ліття свого священства. На золотій Службі Божій виголосив він до сліз зворушливу проповідь, у якій подякував Богу за дар, що дочекався цього радісного дня. Мандуктором був владика Олександер Стойка. Святочну проповідь на тему завдання духовника сказав канонік о. Янкович.

По Службі Божій витали ювилята представники церковних, культурних та господарських товариств. Делегація „Просвіти" під проводом д-ра Ю. Бращайка передала ювилятові диплом, що Товариство „Просвіта" на Загальних Зборах дня 16. жовтня 1936 р. за наукову та культурну діяльність і за великі заслуги для Товариства вибрало його своїм почесним предсідником.

Д-р Василь Гаджега народився дня 28. липня 1864. року в Русько-Поляні в Мармароші. Середні школи скінчив у Левочі та в Ужгороді, богословія в Ужгороді та в університеті в Будапешті. Дальші студії продовжував у Відні в „Августінеум", де перебув два роки і здобув докторат богословія. На священника висвятили ювилята 23 жовтня 1887 р. Був пом. духовником у Сиготі і в Новім Місті під Шатром. Потім дістався до епископської канцелярії, де пізніше іменовано його секретарем. 1896. року став професором богословія і директором сиротинця (конвікту). 1. січня 1907 р. став городським парохом в Цегольні в Ужгороді, а потім за кілька місяців архидіяконом ужгородської жупи. 1914 р. іменували ювилята каноніком.

О. д-р Василь Гаджега попри директора о. Августина Волошина є найбільш заслуженим духовником на цілім Закарпатті. Є він просто втіленням ідеального духовника.

Як ужгородський парох викінчив дім нової парохії і поставив зовсім новий дім для греко-катол. нар. школи. Як директор конвікту (інтернату) перебудував інтернат і завів у конвікті взірцевий порядок.

Як професор написав кілька наукових праць, котрі служили і служать до нині як підручники у богословських школах. Крім того написав багато менших і більших наукових праць із нашої культурної, церковної та політичної історії. По переворті ювилят був основником Наук. Збірника Товариства „Просвіта". За його визначну наукову діяльність вибрало його своїм

М. РУДНИЦЬКИЙ.

ТАЛАНТ.

ВПоважаний Пане! (-а Пані?)

Не знаю, хто Ви, якже-ж Вам відповісти на таке важенне питання: чи маєте талант? Чи гадаєте, що скриваючися за анонімом почуєте щирішу оцінку свого твору? Ще якби Ваш рукопис був справді ручний, а не машиновий — можна б піти з ним до графольоґа, щоб почути щось про загальні риси Вашого характеру, може і про вік або бодай пол...

Та сама літературна спроба має ріжну вартість, залежно від того, хто її автор — освічена людина, пів-інтелігент чи гімназист. В одному випадку можемо в ній добачити запізніле намагання спробувати свої сили в новому напрямку, у другому — ще невиразний, незясований проблиск літературного хисту.

Рідко коли після першого твору можна авторові заявити беззастережно: „Ви маєте талант". Такий твір мусів би мати дуже виразні ознаки оригінальности, що йде в парі з новою індивідуальністю. Кілько разів трапляється, що після дебюту, який блиснув найкращими сподіваннями — другий і третій твір уже їх розвіває — автор не має нам нічого більше сказати.

Слово „талант" — зрадливе, небезпечне, хамелеонове. Кожний може найти собі таку скромну ділянку, де його можуть уважати за виїнятково талановитого. Чи можна відмовити талант авторам сензаційних романів друкованих у газетних відрізках? Чи не мають його автори кабаретових ревій і принагідних віршів?

Питаючися: „Чи я маю талант?"—Ви хочете ймовірно знати, чи Ви маєте писати далі. Це питання однозначне з іншим: Чи Ви маєте вибрати собі професію письменника, чи пак — присвятити їй усі свої сили. Потреба, яку людина відчуває, коли хоче писати не стоїть у безпосередньому звязку з талантом. Більшість авторів у світі — люди без ніякого таланту; сотні тисяч книжок, що появляються щорічно це тільки вислід окремої недуги — графоманії, добре відомої психольогам.

Коли Ви відчуваєте, що маєте талант — мусите за кожним разом, коли хочете писати зясувати собі яко мога ясно: що хочете висловити, і **для кого**. Нелегка це справа, бо т. зв. поетичний настрій не йде в парі з хистом аналізи; коли автор захопиться якимсь враженням, він іде за ним і в самій його передачі находить насолоду.

Рідко який письменник знає межі свого таланту, ще рідше — його силу. Те глибоке переконання, яке находимо у такого Стендаля, що вірив у прихід своїх читачів щойно за сто років — переконання, яке достоменно справдилось — живе з неменшою силою і в тисячних душах мазунів, одержимих манією записувати папір. Величина таланту письменника залежить подекуди від творів інших письменників, які появляються в тому самому часі і від усіх його попередників. Хоч у Пантеоні літератури нема означеного числа місць, як у театрі і хоч ґенії не мусять притьмарювати талантів — ніякий письменник не може мати певности, як оцінять його твори майбутні покоління, що вироблять собі інші ідеали.

Сучасники Руссо добачували в „Новій Гельоїзі" нову евангелію — плакали над нею, омлівали від нестями, відчували в кожній фразі найглибшу струну людської душі, досі невідкриту. Тепер ми вважаємо цю книжку за зразок сентиментальщини і насилу можемо її читати. Та Руссо був ґеній; з усім тим таке саме явище повторяється майже в кожній добі —: над бульварними слізливими романами зідхають міліони (не в нас!) закоханих дівчат і дам, що переживають в уяві те, чого не могли дочекатись у дійсности.

Прислані Вами зразки вказують, що **Ви** не зовсім добре ознайомлені з нашою літературою. 30 і 40 років тому дали наші письменники такі самі речі — кращі, себто не такі самі, бо більш літературні. В літературі можна повторяти давні мотиви, і брати навіть давно оброблені теми, але треба це робити так, щоб те „нове", що ми даємо, казало читачеві забувати про враження, залишене попередніми творами, які він може собі при цій нагоді пригадати. Тут панує подібний стан, як у тих державних бюрах, де видають патент на нові винаходи: за новий винахід уважають предмет, призначений для нової цілі, або з якоюсь важною зміною, відомого

членом Наукове Товариство імени Шевченка у Львові.

По перевороті відограв ювилят визначну ролю в наших культурних, господарських і політичних організаціях. Він був першим предсідником Кооперативного Союзу (тепер „Дружественний Союз"), а пізнше вибрали його за предсідника надзірної ради „Дружественного Союзу". Цю функцію виконує до нинішнього дня. Від перших початків є він предсідником надзірної ради в Підкарпатськім Банку, в Ужгороді. Щодо його діяльности в „Просвіті" вистане згадати, що на попередніх Загальних Зборах вибрано о. д-ра Гаджегу почесним предсідником.

Треба ще згадати, що ювилят сміло й отверто признавався за русина-українця в передвоєнних часах та признає себе сміло й отверто українцем у новіших часах. Вже і перед війною демонстративно говорив по українськи, був редактором органу „Наука", був предсідником товариства „Унія", писав до газет, редагував календарі, не уважаючи на те, що це не подобається „власть імущим". Із найстаршого духовенства епархії є він майже одинокий, що від самого початку станув на народовецьке українське становище і видержав на ньому аж до сьогодня.

Заслуженому діячеві на церковній і народній ниві Закарпаття бажаємо й від себе, щоб міг свою працю продовжувати ще багато-багато літ — на славу Церкви й рідного народу.

ЗБІЛЬШЕННЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ЗАЛОГ НЕ ЗАГРОЖУЄ ЄГИПТОВІ.

Відповідаючи на інтерпеляцію в палаті громад, льорд Кренборн заявив, що скріплення італійських залог у Лібії не є звернене проти Єгипту. Зрештою колиб якась держава заатакувала Єгипет, Велика Британія згідно з британійсько-египетським договором боронилаб египетської території.

механізму, називаючи це „уліпшенням", „удосконаленням".

Мусите погодитись заздалегідь із тим, що найкращим суддею для Вас мусить бути Ваш власний інстинкт, який деякі психольоги називають інтуіцією — Ви сами мусите рішати: коли писати і коли ні. Довгого часу треба, щоб почати спокійно прислухатися до чужої критики і користати з неі. Ті, що щойно починають писати — часто вважають слова заохоти, які почули від критика за право вступу до святині безсмертних, а слова догани за смертельну обраву чи кривду. Помиляються і великі критики в оцінці письменника: Белінський не відчув Шевченка, Брюнетієр і Леметр знехтували ґеній Бодлера, — та ще частіше великі похвали критики при появі нового таланту не виправдуються. Прихильних оцінок є більше, ніж талантів, талановитих книжок є більше, ніж справжніх письменників.

Не забувайте, що самого таланту — мало. Ген показав нам, кілько ріжних допоміжних елементів мусить збігтися водночас, щоб талант міг проявитися і розвинутися. Вдача, темперамент, ріжні нахили, сильна воля, часто і припадок, що рішає про сприятливі обставини праці важніші тут, ніж холодні ради критиків. Може це і краще для літератури і для життя; без ілюзій і сліпої віри неодин із нас не витрачував би свого таланту на таку непевну річ, як безсмертність, замість використати його для безжурної сучасної буденщини.

Викрили замах на Сталіна.

Шведська преса довідується з Москви про арештування Сталінового фотографа Нізена за спробу замаху на нього. Нізен, що мав велике довіря у Сталіна, у своему апараті сховав пекольну машину.

Та прибічна сторожа Сталіна викрила її й арештувала Нізена. Мабуть у звязку з цим ГПУ перевело в останніх днях масові арешти серед німців-комуністів, що втікли з Німеччини до СССР.

З українського життя у Варшаві.

„ПРОМЕТЕЙ" РОЗПОЧАВ 10-ИЙ РІК ПРАЦІ.

Загальна протимосковська мобілізація в Европі, зактуалізована останніми подіями у википаючому бунтом нутрі С. С. С. Р. і назовні тої вязниці народів, надає спеціяльний тон внутрішній праці у „Прометеї" — **лізі поневолених Москвою народів**, що товариськими зборами, відбутими у власній домівці в мин. четвер, розпочала 10-ий рік своєї акції. Актуальний політично-ідеольоґічний реферат про европейську політичну ситуацію та провідні лінії прометейської акції виголосив серед дчисельної авдиторії голова клюбу проф. Р. Смаль-Стоцький. Відчитова діяльність клюбу іде в цьому році в напрямі сформулования тези: як погодити демократичний прометейський рух з симпатіями, що ними він тішиться серед усіх „фашистівських" народів Европи.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА В ІСТОРИЧНОМУ РОЗВИТКУ.

Як перший після смерти Л. Васілевського прелеґент наведеної вгорі теми виступив в Інституті Націольоґічних Дослідів **д-р Януш Волінський**, реферуючи в 4-годинному викладі назагал обективно і з великим знанням предмету суть української національно-державницької проблеми в її повному історичному розвитку. Слухачів в оба дні викладу — понад 40.

УКРАЇНСЬКА СЕКЦІЯ ОРІЄНТАЛІСТІВ.

У мин середу відбулася у Східному Інституті перші орґанізаційні сходини **української секції орієнтального кола молодих.** Збори під головуванням п. Михалевича накреслили загальний плян програми секції. Заходами секції буде м. і. улаштовуваний **цикль українських рефератів, дискусій та академій**, з яких перша, присвячена гетьманові Мазепі, відбудеться в початках грудня. В зборах секції взяли участь представники татарів, Ідель-Уралу і поляків.

УКРАЇНІСТИЧНИЙ НАВОРОТ РЕДАКЦІЇ „ЮТРА ПРАЦИ".

Нормалізаційна анкета „Діла" викликала у варшавських політичних кругах неабияке зацікавлення. Найкращий доказ цього — широкі кореспонденції зі Львова до „Ґазети Польскої" на українські теми та зацікавлення ними одного з редакторів того часопису, п. Ст.

Останніми днями можна було замітити, що й відома з неприхильного українцям підходу група послів Гоппе і Будзинського, зближена до полк. Славека, запросила на референта українських справ у своєму органі „Ютро Праци" молодого україніста з краківської групи п. **Вл. Ігнатовича**, що розпочав уже друк цілого циклю політичних статтей, ставши на плятформі, зближеній до ідеольоґії „Б. П. У." й „Політики".

Як зачуваємо, „Ютро Праци" має намір зорганізувати цикль дискусій в українській справі.

КТВ.

Два характеристичні процеси.

Перед окружним судом у Люблині почалася розправа проти 40 комуністів. Процес характеристичний тим, що на лаві підсудних засіли не лише жиди і жидівки та робітники, але теж інтеліґенти поляки і польки: студенти, учителі, малярі, резервові старшини і донька люблинського шкільного куратора Ванда Левіцька. Вже на початку розправи оборонці поставили сензаційний внесок у справі вилучення прок. Боричка, який обвинувачує підсудних. Перший обор. Бенкель мотивував свій внесок тим, що у вязниці попав у серпні до рук вязничної сторожі „ґрипс", що його писав св. Дуракевич. Згаданий ґрипс є найкращим доказом, що між свідками: Дуракевичем, Макензоном та Оконовським була змова. А що на зізнаннях цих свідків спирається акт обвинувачення і що згідно з постановами закону ґрипс мусів бути доручений прокураторові, оборонець поставив внесок, щоби трибунал переслухав як свідка прок. Боричка, бо лише він може ствердити, що було у „ґрипсі". Цей внесок підтримали всі три оборонці підс. Левіцької підкреслюючи, що з цим ґрипсом неясна історія. Далі оборонці цієї підсудної покликали між іншим на свідків мін. Свентославського, і віцемін. Блешиньского на обставину, що якби не дійшло до конфлікту між владою безпеки і куратором Левіцьким його донька Ванда не сиділа би на лаві підсудних. Обор. Грущиньський подав, що між кур. Левіцьким і міністерством внутрішніх справ виринув конфлікт тому, що поліція вербувала між шкільною молодю конфідентів. Таким конфідентам платили гроші, або обіцювали полекші при іспитах. Куратор Левіцький звернувся з протестом проти таких метод до міністерства. Тоді влада безпеки почала засипувати центральну владу доносами, обвинуваченнями та анонімами на кур. Левіцького та його дітей. Спершу погрожували його дітям, опісля одно з них засіло на лаві підсудних. Далі мін. Свентославський і віцемін. Блешиньський зможуть ствердити, що коли не помогла інтервенція в люблинського воєводи проти таких метод „праці" між молодю куратор звернувся з цією справою до міністерства освіти. Тоді внаслідок інтервенції віцемін. Блешиньського в міністерстві внутрішніх справ почали слідство проти влади безпеки в Люблині. Наслідок був такий, що проти куратора Левіцького почалася пресова кампанія. Одночасно під закидом комуністичної діяльности опинився його син, а згодом і донька. Оборонець додав, що обвинувачення підс. Левіцької за комунізм фальшиве і зладжене лише на те, щоби зліквідувати куратора Левіцького.

Трибунал відкинув внесок оборонців у справі покликання на свідка прок. Боричка та упімнув двох оборонців підс. Левіцької за не „точне" висловлювання.

*

Одночасно почався в понеділок 15. ц. м. перед варшавським окружним судом сензаційний процес проти відомого публіциста 70-літнього Вл. Студніцького, якого президент м. Варшави Стажинський подав до суду за зневагу. Президент Стажинський потягнув обвинуваченого до судової відповідальности тому, що обв. Студніцький видав у червні ц. р. брошуру п. н. „Призначений, непокликаний адміністратор п. Стефан Стажинський" з гострою критикою його діяльности як віцеміністра скарбу та президента м. Варшави. Обвинувачений признався до вини і заявив, що згадану брошуру написав з почуття громадянського обовязку, бо п. Стажинський не надавався взагалі на такі високі державні і самоуправні становища. В цьому процесі зізнають міністри, посли і такі політичні діячі як проф. Бартель. Зацікавлення обома процесами дуже велике.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Чого слід сподіватися від зміни закону

ПРО ОХОРОНУ ЛЬОКАТОРІВ?

Урядовий проект новелі до закону про охорону льокаторів викликав живе зацікавлення в широких верствах населення міст і містечок, що живе в невідрадних матеріяльних умовинах. Зріст безробіття під зиму і поголоски про поступневу ліквідацію закону про охорону льокаторів лише збільшили невдоволення, що панує між бідним населенням міст і містечок.

Якже виглядає проєкт згаданої новелі? Отже законопроект передбачує поступневе скасування закону про охорону льокаторів, починаючи від 1938 р. до 1943 р. Вже 1938 р. вийдуть зпід охорони закону 5-кімнатні помешкання з кухнею. Таким чином першого року вийде зпід охорони понад 24.000 помешкань. В 1939 р. будуть звільнені 4-кімнатні помешкання і тоді вийде зпід охорони понад 43.000 помешкань. В 1940 р. буде звільнених 102,000 трикімнатних помешкань з кухнями; в 1941 р. 176.000 двокімнатних помешкань з кухнями; в 1942 р. 286.000 однокімнатних помешкань з кухнями і вкінці в останньому 1943 році будуть звільнені однокімнатні помешкання, себто зложені лише з кухні. Тому слід сподіватися підвишки комірного при 3- і 4-кімнатних помешканнях від 10 до 15%. Крім того новеля передбачує т. зв. морзторію. Вона полягатиме в тому, що льокатор зможе відкликатися до суду на випадок вимаганої підвишки комірного за помешкання виняті зпід охорони закону. Суддя, розглянувши всі умовини матиме право продовжити дотеперішне комірне на два роки.

Прихильники скасування закону про охорону льокаторів кажуть що його ліквідація не принесе і так шкоди широким верствам населення. На доказ подають ось такі аргументи: Законові про охорону льокаторів не підлягають нові доми, що з кожним роком зростають. Одночасно зменшається кількість старих домів наслідком їх розкинення, знищення і т. п. Крім того від січня 1938 р. випадає зпід охорони закону про охорону льокаторів кожне помешкання у старих домах, що змінило в тому часі льокатора. Далі прихильники скасування згаданого закону кажуть, що він припинив розвиток міст і забагнив зовсім мешканеву справу. Підкреслюють, що старі доми не мають здебільша таких необхідних уладжень, як водопроводів, електрики та каналізації, без яких годі взагалі обійтися. До того в самих містах у Польщі є половина деревляних будинків. На загальне число 6 20.000 будинків ледви 97.00 будинків має водопроводи, а 80.000 каналізацію, бо зновелізований будівельний закон не накладає обовязку на власників старих домів прилучити їх до водопроводної та каналізаційної сітки. Тому скасування закону про охорону льокаторів уможливить розбудову міст на модерний лад. У звязку з тим уряд мусить змінити податкові закони та признати ріжні полекші і кредити тим підприємчивим власникам, які приступають до будови нових домів.

———o———

Проти підвишки емеритальних складок.

Підвишка емеритальних складок від 1. січня 1938 р. викликала велике невдоволення і між працьовниками і між працедавцями. Невдоволення працівників зовсім зрозуміле, бо вони хоч будуть платити вищі емеритальні складки, не діставатимуть вищої емеритури. Дотепер висота емеритальних складок була така: В перерібнім промислі висота емеритальних складок сягає **4.2** відсотків, з чого на працівника припадає 2,6%, на працедавця 1,6%; в гірництві і гутництві **4.8 відсотків**, з чого на працівника припадає 2.9%, на працедавця 1,9%.

Повна емеритальна складка умових робітників сягає 6,5 відсотків. Поділ емеритальної складки між працівника і працедавця залежав від висоти винагороди. І так: при винагороді від 60 до 400 зол. місячно умовий робітник платить 2.4 відсотків, працедавець 4,1; при винагороді від 400 до 800 зол. місячно працівник платить 3,2%, працедавець 3,3%; при винагороді понад 800 зол. працівник платить 4%, працедавец 2,5%.

Від 1. січня 1938 р. висота емеритальних складок буде така:

В перерібнім промислі 5.2%, з чого на працівника припадатиме 3,3%, на працедавця 1,9%; в гірництві і гутництві 5,8%, з чого на працівника припадатиме 3,6%, на працедавця 2,2%. **Емеритальна складка умових робітників підскочить до 8. відсотків.** Її будуть платити умові робітники і працедавці в такому відношенні: При винагороді **до 400 зол.** місячно **умовий робітник буде платити 3.2%, працедавець 4,8%**; при винагороді від 400 до **800 зол.** умовий робітник і працедавець платитимуть по 4%; при винагороді **понад 800 зол.** працівник буде платити 4.8%, працедавець 3,2%.

Ось так емеритальна складка фізичних робітників зросте від 1. січня 1938 р. на 0.7 відсотків; працедавців на 0,3 відсотків. Зате емеритальна складк умових робітників зросте на 0,8 відсотків, працедавців на 0.7 відсотків.

Здавалось би, що внаслідок поважного зросту цін на харчеві продукти світ праці дістане бодай мінімальну підвишку своїх голодових платень. Одначе в подарунку дістав **підвишку своїх тягарів.** Нема двох думок, що така політика поглибить невдоволення світа праці і штовхне його до нової акції за відповідною підвишкою теперішніх голодових винагрод.

Провірка торговельних книг кооператив.

Міністерство скарбу обіжником з 23. жовтня ц. р. ч. D. V. 7234/1/37 подало до відома всіх скарбових палат і всіх скарбових урядів відпис обіжника кооперативної Ради з 6. липня ц. р. до всіх Ревізійних Союзів. На терені деяких скарбових палат — читаємо в обіжнику кооперативної Ради — трапляються випадки, що кооперативи не предкладають до провірки торговельних книг на домагання скарбових урядів до льокалів цих урядів покликуючись на ст. 53 уст 3 кооп. закону. Тимчасом кооперативи зобовязані предкладати свої торг. книги до льокалів скарбових урядів згідно з § 2 ст. 85 податкової ординації. По думці цієї статті скарб. уряд переводить засадничо провірку торговельних книг у платника а у вийняткових випадках у льокалі уряду. Такі винаткові випадки можуть торкатися дрібних кооператив, що не ведуть більшої господарської діяльности і часто находяться у далеко віддалених місцевостях від осідку скарбових урядів. Висилка ревідентів до провірки книг обтяжила би надмірно діяльність скарбових урядів і наразила би на надмірно високі кошти.

Одночасно міністерство скарбу доручило, щоби скарбові уряди переводили провірку торговельних книг кооператив у своїх льокалях лише у вийняткових, дійсно оправданих і конечних випадках. Зокрема скарбові уряди не можуть перевірювати торговельних книг кооператив у своїх льокалях, якщо кооператива находиться в осідку скарбового уряду. **Вкінці скарбовий уряд не може перетримувати у своїм льокалі книг кооператива довше ніж три дні.**

ОБНИЖКА ПОДАТКОВОЇ СТАВКИ ВІД ОБОРОТІВ.

Міністерство скарбу обіжником з 23. вересня ц. р. ч. Д. V. 38196/4/37 обнизоло на податковий рік 1936 до 1.5% ставку податку від оборотів, устійнених по думці ст. 5. уст. 1 точка 7. і 8. закону про промисловий податок від обороту. Це торкається промислових підприємств наведених у ст. XIV, XVIII і XIX. частини II.-ої, буква Ц тарифи, долученої ст. 23 закону про пром. податок, які у звязку з побільшенням затруднення в 1936 р. повинні згідно з цією тарифою мати промислові свідоцтва **повище** VI категорії, але їх звільнено від обовязку доплати і підприємство можна було вести на основі пільгових промислових свідоцтв категорії VIII, VII або VI.

Згадану полекшу мають скаробові палати і скарбові уряди допускати **з уряду,** себто без обовязку індивідуальних прохань ось так: 1) Якщо виміру податку ще не вплачено або вимір не є правосильний — пільгову ставку (1.5%) слід стосувати при полагнуванні відкликів від вимірів. 2) На випадок правосильности виміру скарбова влада має **відписати ріжницю податку,** що повстала внаслідок пристосування пільгової ставки. Якщо платник в цілости або частинно заплатив вже цю ріжницю за 1936 р. слід відписати відповідну квоту з **належитостей** у промисловому податку за **чергові роки.**

На цей обіжник повинні звернути увагу власники промислових підприємств, що набули пільгові свідоцтва VI. категорії замість V. чи вищої категорії (згідно з тарифою). Слід припильнувати належний їм з уряду частинний відпис промислового податку від обороту (ріжниця між 1.9% а 1.5% ставки податку).

———o———

КОЛИ НЕ ТРЕБА КУПУВАТИ ПРОМИСЛОВИХ СВІДОЦТВ?

Міністерство Скарбу обіжником з 21. вересня ц. р. Ч. Д. V. 38347/4/37 виснило, що підприємства товарової торговлі і промислові підприємства, що мають постійні промислові свідоцтва і продають на виставах (ярмарках) з власних або з винарендованих кіосків чи прилавків — не є обовязані по думці ст. 20. закону про промисловий податок ні купувати промислові свідоцтва ні реєстраційні карти на ведення торговлі в цих кіосках і прилавках. Осягнений з продажі оборот слід зізнати в місці ведення постійного підприємства.

———o———

НОВІ 100-ЗОЛОТОВІ БАНКНОТИ.

Міністерство скарбу повідомило, що Банк Польський пустив в обіг від 1. жовтня ц. р. 100-золотові банкноти з підписом начального директора Банку Польського д-ра Л. Баранського і датою 9. листопада 1934 р. Зрештою нові банкноти зовсім не ріжняться від обігових 100-золотових банкнотів II. емісії з датою 2. червня 1932 р.

Сторінка без політики.

Обезпеченевий обман американської артистки.

Просто дивно стає, як інтелігентні „небесні птахи“ вміють вишукувати безліч ріжних нових способів, щоб жити коштом своїх ближніх і виводити представників влади своїми тріками в поле.

На один з таких знаменитих плянів здобувати гроші без праці попала американська кабаретова акторка Дорота Сміт. Цей її плян коштував одно американське обезпеченеве товариство грубі гроші. Коли в стейті Ню Йорку трапився денебудь нещасливий випадок у вуличному русі, зголошувалася до транспортової фірми з доманганням заплати відшкодування поранена молода жінка. Тою жінкою, яка мала багато ріжних „нещасливих випадків“ була завжди міс Сміт, яка зголошувала свої претенсії під щораз то іншим прізвищем. Дотепна авантюристка-акторка зорганізувала собі до помочі цілу банду обманців, яка черпала теж із тієї професії чималі зиски.

ПОМІЧНИКИ ОБМАННИЦІ.

Одним із таких помічників був лікар, який закладав панні Дороті Сміт ґіпсові бандажі на руку. Колиж лікар обезпеченевого товариства приходив на провірку до „пошкодованої“, не міг здіймати з руки ґіпсу і мусів вірити зізнанням самої пошкодованої, „принагідних“ свідків випадку, або „лікареві“, який закладав ґіпс. В інших випадках, коли обман мав торкатися якихсь внутрішних ушкоджень, тоді лікар-обманець втаємничував дотепну акторку в обяви, які виступають при таких чи інших болях. Таким чином пошкодована подавала лікареві з обезпеченевого т-ва такі симптоми, які саме в данім випадку повинні були виступити і обман вдавався знаменито. Міс Сміт вміла собі вишукувати найріжнородніші ушкодження і описувала свої болі так плястично, що лікарі давали себе водити за ніс.

А що обезпеченеве товариство нерадо веде процеси, які непотрібним розголосом можуть йому пошкодити, всі домагання обманниці полагоджували в багатьох випадках зовсім гладко.

Колиж якесь обезпеченеве товариство набере підозріння і відмовить виплати, тоді не вагається міс Сміт піти до суду. Щоб її справа випала якнайкорисніше, вживає вона до того ріжних засобів. Щоб викликати враження покривдженої старається виглядати якнайнужденніше, прикидається недужою. Каже себе везти до суду навіть на кріслі-візочку, буцімто вона не може сама ходити. Найбільшу вагу кладе на те, щоб зєднати для себе суддю. Коли це їй вдається справа зовсім проста. Засуджене обезпеченеве т-во мусить платити. Таким чином завдяки справді небуденному організаційному хистові могла кабаретова артистка куди більше заробити, як на сцені. Свої знаменито обдумані обманства моглаб вона була ще нераз виконувати і набивати собі кишеню, якби їй не повинулася припадково нога.

ОБМАН ВИЙШОВ НА ВЕРХА.

Одного дня зголосила вона знову шкоду і подала, що при випадку зазнала вона важкі контузії. Відвідини обезпеченевого лікаря замовлено на відповідний день. Та лікар якимсь чудом помилився щодо дати і прийшов один день за скоро, як воно було умовлено. На нещастя саме тоді міс Сміт вийшла кудись. Що робити? Одна з помічниць панни Сміт положилася негайно до ліжка і відіграла ролю недужої так добре, що лікар дався обманути і виставив якнайкраще свідоцтво Одначе у свідоцтві стояло чорне на білім, що пошкодована є мулятиою, коли міс Даніель, так себе в цім випадку назвала обманниця, яка зголосила жалобу, була білою.

Колиж лікар обстоював, що недужа, яку він відвідував є рішуче муляткою, обезпеченеве товариство набрало підозріння і повідомило про дивну справу поліцію. Щойно тоді все вияснилося і цілий обман вийшов на верх. Помислову акторку засудили на кілька літ вязниці і тепер вона матиме змогу у вязниці передумати на ріжні лади, як би то чесним способом заробляти на насущний хліб.

Чоловік у зимовім пальті.

У Стокгольмі живе чоловік, який все мерзне і якому навіть у літі холодно. Його знайомі вважають його за оригінала-чудака й кажуть, що він навіть у найгарячіший день не скидає зі себе плаща.

Той чудак називається Петер Андерсен. Імовірно терпить він на якусь дивну недугу, що навіть серед літа він змерзає і тому мусить носити тепле зимове футро. Ясно, що своєю появою викликує він на вулиці загальне счудування і навіть збіговище.

У Стокгольмі, де вже його добре знали, ніхто вже так тому не дивувався, але коли він поїхав до якоїнебудь іншої місцевости, тоді негайно ставав позорищем цікавої юрби. Нпр. минулого літа виїхав той „чоловік у зимовім пальті“ — як його всі називали до Амстердаму відвідати свою замужню сестру. І в тому місті був він вірний своїй дивоглядній традиції і не скидав зі себе плаща. Одного дня, коли було незвичайно гаряче і на дворі панувала справжня спека, добродій Андерсен ішов вулицею у своїм плащі і підніс ще при тім високо футряний ковнір. Це звернуло увагу поліцая, який думаючи, що має перед собою якогось злодія або злочинця, арештував Андерсена. Він запровадив змерзлюха на комісаріят. Андерсен пішов з поліцаєм, який для певности скинув із нього футро. Дзвонячи на поліції зубами оповів бідний змерзлюх про те, що він постійно і в літі і в зимі змерзає та що мусить завжди носити тому теплий плащ або футро. Спершу на комісаріяті не дуже вірили у слова Андерсена і щойно, коли сестра бідолахи — шведа потвердила його зізнання, змерзлюха випустили.

—o—

Дух Доссени не дає спокою історикам мистецтва.

Коли недавно помер славний італійський різьбар Доссена, гадали, що з його смертю затихнуть ріжні процеси за фальшиві різьби. Доссена був ґенієм наслідування і фальшування архитворів мистецтва. Відомий усім процес, коли найкращі знавці мистецтва заявили, що якийсь давній твір — оригінальний, а Доссена на суді порадив зішкрябати одне місце на цьому творі, щоб переконатись, що під сподом є його підпис. У свій час славний бостонський музей „Фін Артс“ купив за величезну суму 100.000 долярів гроорізьбу — нагробник давнього італійського мистця Ніно да Фієзоле. Директор віденського мистецько-історичного музею д-р Лео Пляніціг висловив сумнів, чи це не новий плягіят Доссени і давав на це ріжні докази. Після такої заяви счинився шум: в Америці почали нападати на управу музею в Бостоні, що вона викидає в болото страшенні гроші на безвартні речі.

Відень проти Бостону.

Бостонський музей почав боронитися і запросив до помочі ріжних спеціялістів. Ці спеціялісти ствердили, що куплений для музею твір — ориґінальний зразок старовини, а не підрібка. Найсильнішим доказом стали тут рентґенівські досліди, що мали виказати ориґінальність матеріялу, з якого зроблений твір, накладені шари в різьбі показують давнину твору. Тимчасом віденський історик мистецтва стоїть на своєму і заявляє, що і Рентґен тут не поможе, бо Доссена передбачував такі речі і вмів подбати за відповідний матеріял для своїх підроблюваних творів. Згаданий директор музею заявив, що має всякі документи про Доссену досі невидані, які будуть доказом, як він працював над фальшуванням творів мистецтва та ошукував спеціялістів. Спір між Бостоном і Віднем — незакінчений. У його висліді може виявитися, що багато міліонерів заплатили величезні гроші за твори Доссени, а не за ориґінальну старовину. Хіба, що Доссену проголосять ґенієм, за якого „фальшивими“ творами будуть шукати таксамо, як за архитворами.

„ВЕЛИКІ СУЧАСНИКИ“.

Вінстон Черчіль видав книжку присвячену „великим сучасникам“. У цій книжці подав автор характеристику всіх державних діячів, які відограли визначнішу ролю в останніх десятиліттях. У розділі, присвяченім Альфонсові XIII, автор висловлює погляд, що ексороль ніколи не вернеться на престіл, навіть тоді, коли умовини уложаться для нього якнайкраще. Трагедія Альфонса XIII. в тому, що він ціле життя вірив у любов та вірнопідданство. Він гірко розчарувався і ледви чи погодиться на нову спробу.

З такої точки погляду характеризує автор і трагедію Вільгельма II. Німецький кайзер жив у переконанні божеського походження своєї влади й вірив, що німецький нарід обожає його. На думку Черчіля, він „не так винен, як нездарний“. Куди більше вини за німецьким народом — пише автор — який дає себе водити за ніс і підчиняється завжди силі, не зважаючи на свою хоробрість і розум.

Автор пише, що Вільгельм дожив тепер тихого тріюмфу й „морального реванжу“: Англія і Франція, найгірші вороги екскайзера булиб тепер найбільше раді реставрації Гогенцолернів у Німеччині. .

60 НОВІТНІХ КРЕЗІВ — ФІНАНСОВИХ КОРОЛІВ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Один із визначних публіцистів Америки Фердинанд Люндберґ знову видав книжку про найбагатших „10.000 Злучених Держав“. Промислове життя Зл. Д. опанувало 60 фінансових потентатів.

Три найбогатші роди Америки — це Рокфелери, Моргани і Форди. Рід Рокефелера, який числить тепер 21 членів має 360 міліонів долярів. На другому місці стоїть родина Моргана з 24 членами і 280 міліонами долярів. Форд, батько й син мають 220 міліонів долярів. Крім того є в Америці 9 родин, які мають 150—200 міліонів долярів. 20 родин, які мають 100—150 міліонів і вкінці 21 родин, яких банкове конто оцінюють на 50—100 міліонів долярів. 90 родин американських родин багачів може почванитися скромною сумкою всього 25—50 міліонів долярів.

ЗАПІЗНО ЗНАЙДЕНИЙ СКАРБ.

Із Трієсту повідомляють про дивну подію, яка там недавно скоїлася.

Мешканець містечка Орновассо, Джіованні Джіованоля дістав від свого дядька, який живе в Америці листа з повідомленням, щоб відшукав на стриху під дахом сховані ним колись гроші. І справді небіж знайшов на описанім у листі місці 200.000 лірів у банкнотах. Одначе цілий скарб був зовсім безвартний, бо банкноти вийшли вже давно з обігу.

—o—

ОТТАК СОБІ.

Якби в муринів була пятьлітка, то на рівнику булаб уже тундра.

*

Покійник остигає поволи а його приятелі відразу

*

Найбільша карієровість — це [illegible] із неї слона зробили.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

НЕМА ЧОГО СПІШИТИСЯ.

Пані Чепурницька хоче собі купити новий капелюх. Її чоловікові теж уже від давна придався би сякий-такий новий капелюх. Тому обоє вибралися на закупи. Першенство має очевидно жінка. Довгих дві години випробовує капелюшки. Вкінці добродій Чепурницький простогнує:

— Чи не моглаб ти трохи поспішитися? Небавом замкнуть крамниці, а я хочу теж купити собі капелюх.

— Алеж, Пилипе, тиж носиш свій капелюх всього чотири роки, то можеш ще зачекати один день.

ДОТЕПНИЙ.

— Славку — питається небіжа дядько — як ти виростеш, то чим ти хочеш бути?

— Підбігуновим дослідником відповідає Славко — Чи можеш мені, дядьку, дати 50 сотиків?

— Пощо тобі 50 сотиків?

— Хочу собі купити пять трубок морозива щоб переконатися чи я витревалий на мороз.

ОЦІНКА ГРАФОЛЬОГА.

— Знаєш, графольоґ написав в оцінці мого письма: „нахил до нечесности“. Чекай, дістане він тепер від мене гроші!..

бинку з готівкою 23 зол. — Те саме постигло Брониславу Юркевич на вул. Пасічній, яка теж стратила торбинку з грішми

— **Пожежі.** В Тростянці Мал. золочівського повіту згоріла загорода Федора Коваля з мертвим інвентарем. При рятунковій акції попік собі господар тяжко голову та руки, так, що його відставили до золочівського шпиталю. — В Кошляках збараського повіту хтось підпалив стирту сіна вартости 950 зол. на шкоду Хаїма Мондшайна. — В Білій пов. Заліщики згоріла наслідком необережности з вогнем загорода солтиса Северина Поняковського — В Мечищові пов. Бережани згоріла наслідком підпалу стодола Івана Гладія.

— **При перевозі запальничок із заграниці.** Міністерство скарбу вияснює, що при перевозі запальничок із заграниці і Данцігу платиться при митних ревізіях скарбову оплату. Крім того слід предложити запальнички у властивім уряді экциз і монополів до остемплювання і то найпізніше до одного місяця.

— **Грабіжницький напад.** До мешкання 80-літнього склепаря Авраама Брімана в Лісичниках пов. Заліщики вломилися вночі два озброєні грабіжники і стероризували домівників, яких повязали шнурами. Опісля перешукали цілий дім та забрали 250 зол. готівкою і товари вартости 400 зол. Грабіжники втікли до недалекого ліса.

— **Краєва хроніка.** У Верблянах пов. Яворів убили в часі весільної бійки 27-літнього Івана Стебелка. Поліція арештувала трьох парубків. — До костела в Долині вломилися злодії й забрали готівку 82 зол. — Недалеко Хлібичина Лісного (Коломийщина) поїзд зачіпив фіру, якою їхав 16-літній Йосиф Павкер Один кінь згинув, візник та другий кінь ранені. — На інжиніра Шимона Станека зі Львова, що мірить державні ліси в Коломийщині, напало двох людей зі сокирами. — Автобус, що їхав з Чорткова до Борщева, переїхав 9-літню Еву Копистинську, ранячи її важко.

— **Мотоциклева катастрофа** скоїлася на лінії Іновроцлав-Славонцінек біля Яксич. Три товариші, вертаючись підхмелені мотоциклем додому, хотіли виминути наколесників, що їхали гостинцем Зробили це так незручно, що мотоцикль впав на дерево і розбився. Шофер Ґурський вдарив головою в пень і погиб на місці. Шофер почтового уряду Кшиштофяк при упадку розбив собі череп і перевезений до шпиталю помер. Стефан Ника, що сидів на причіпці, потовся легко.

— **Зловживання у скарбовому уряді.** Начальника скарбового уряду в Добромилі, м-ра Ліпецького припинено в урядуванні наслідком доходжень у звязку з викритими зловживаннями

— **Не приймуть відзначень.** Почесний професор краківського університету, Іґн. Хшановський повідомив секретаріят Польської Академії Літератури, що не приймає лаврового відзначення, яке надала йому академія. Як відомо, так само зробив редактор Витовт Носковський, з Познаня.

— **За замах на полк. В. Євтимовича** засудив варшавський окружний суд був. хорунжого Н. Циліцина на 2 роки вязниці зі завішенням. Стверджено, що обвинувачений ділав під впливом нервового розстрою.

— **Дослужився у большевиків.** До Варшави наспіла вістка, що колишнього білоруського посла до варшавського сойму, Тарашкевича, совітська влада вислала на Сибір. Свого часу він був головою Білоруської Громади. За комуністичну діяльність його засуджено на 8 місяців вязниці, а згодом шляхом виміни вязнів відставлено до Совітів. Там постигла його доля представників усіх національних меншин.

— **Масові смертні присуди.** Як повідомляють із Москви, в Совітах розстріляли минулого понеділка 15 осіб. У Городниці на Україні засуджено на розстріл 7 службовців ветеринарійної лябораторії, а 5 на 10 до 20 літ вязниці. Всім закинули „протиреволюційну діяльність". В Челябінську за Уралом розстріляно 7 „контреволюціонерів", що ділали на шкоду совхозу. В Ленінграді розстріляли терориста Андреєва, що вбив совхозника Николова. Крім того арештовано кількох директорів і інжинірів ґрозненського нафтового Комбінату за саботаж. У вязницю попався м. і. також голосний фільмовий режисер Петров. Усіх чекає розстріл.

— **„Закордонна політика Польщі".** У вчорашній передовій статті на цю тему трапилось кілька друкарських помилок, з яких деякі роблять неясним зміст. Напр.: у цитаті з книжки Студніцького про залежність уряду Падеревського, має бути: „...піддавалися вимогам **французького** посла", а не „польського", як було надруковано; демократична „веймарська" а не „неймарська" Німеччина; про долю поляків у Совітах ми писали, що вони гинули „під стінкою і на Соловках", — врешті „соціял-демократичний паракдокс не може **нікого** дивувати", а не „нічого", як мильно надруковано

—o—

Останні вісти.

ІЗРАЕЛЬ ЛЕПЛЕВСЬКИЙ — ГОЛОВОЮ СОВНАРКОМУ УССР.

Як ми вже згадували, недавно іменований голова совнаркому УССР Бондаренко (наслідник Любченка) попав до вязниці Потверджуючи цю вістку „Фелькішер Беобахтер" подає, що підчас дефіляди з нагоди 20 роковин большевицької революції у Києві, на трибуні на місці Бондаренка появився жид Ізраель Леплевський.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ПРИЧАЛИВ ДО АНГЛІЇ.

Пароплав „Пренс Альбер" переплив Ля Манш і причалив до Дукру. Бельґійський король, що ним приїхав, відїхав поїздом до Льондону, з офіційною візитою.

Кораблеві товаришили британські воєнні кораблі й гидропляни; прибережні батерії повитали його сальвами.

НОВИЙ ВІЦЕКОРОЛЬ АБІСИНІЇ.

З Риму повідомляють, що дотеперішній віцекороль Абісинії маршал Ґраціяні уступить зі свого становища; на його місце прийде князь д'Аоста, що тепер є командантом третьої летунської бриґади.

ЕПІЛЬОҐ ПОВСТАННЯ КУРДІВ.

В Анґорі покінчився процес проти 58-ох курдів, обвинувачених в участі у повстанні проти Туреччини. З них на кару смерти засудили 11-ох людей (м. ін. головного провідника повстання шейка Різу). 14-ох людей звільнив суд від вини й кари. Інших засудили на вязницю. 4-ом курдійським повстанцям, засудженим на кару смерти, злагіднено кару до 30-ох літ вязниці.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З викладової салі. Заходами Учительської Громади і Т-ва ім. П. Могили відбувся 13. ц. м. в салі оо. Василіян черговий виклад на тему „Княжа катедра в Крилосі", що його виголосив наш визначний археольоґ д-р Пастернак Ярослав. По викладі референт для кращого зрозуміння насвітлив проєкційним апаратом кільканалять знимок, зроблених у Крилосі. Цей незвичайно цікавий реферат стягнув поважну скількість перемиського громадянства та шкільної молоді. Слід підкреслити, що це був у Перемишлі одинокий виклад від кількох літ, який стягнув поважну скількість слухачів.

КОПИЧИНЦІ.

Народня „Рідна Школа" віддала свому патронові у 100-ліття появи „Русалки Дністрової" поклін дня 7. листопада ц. р. справді урочисто. В 11. год. відправлено в парохіяльній церкві богослуження, у якому взяли участь бувші і теперішні ученики 7-клясової народньої школи в Копичинцях. В год. 17-ій відбувся в салі „Нар. Дому" святочний концерт, що складався з двох частин. У 1-ій частині виступали бувші ученики (-ці), в ІІ.-ій частині — теперішні ученики (-ці) тоїж школи. На вступ всі ученики, і бувші і теперішні, відспівали гимн „Р. Ш." Вступне слово про М. Шашкевича та „Русалку Дністрову" виголосив дир. В. Пеннак, теп. голова кружка „Р. Шк." Хор бувших учеників під управою п. І. Біланової відспівав: „Наша славна Україна" збірку народніх пісень" та виголосив збірну деклямацію „Руслановий шлях". Я. Клим деклямував „Русалку Дністрову" М. Мельника, О. Созанська „Віру" М. Шашкевича. Хор теперішніх учеників відспівав „Ой на горі васильочки", „Ой пігнала дівчинонька", „Вечір тихий" та виголосив збірну деклямацію — „Поклін Маркіянові". Учениця Лагуткін віддеклямувала „Роки 1837—1937", Чорнівна — „Бандуриста". Другу частину попередив реферат М. Сафіяніної, б. учениці „Р. Ш.", про значіння М. Шашкевича. Хор теперішніх учеників співав під проводом дир. школи м-ра Р. Чучмева. Свято зробило гарне враження та стягнуло велике число гостей. Хор бувших учеників (-ць) у числі коло 60 осіб у народніх строях відспівав свої пісні гарно і представляв поважну силу співаків. Добре булоб раз розпочате діло піддержати і в будучности вести дальше той хор хочби під назвою: хор бувших учнів „Р. Ш." Такий хор для Копичинець дуже потрібний і він міг би співати Службу Божу в парохіяльній церкві кожної неділі. На цім святі відзначилися нові добрі деклляматорки, яких дотепер у Копичинцях було за мало. З б. учениць уперше виступила як деклляматорка п. О. Созанська, а з теперішніх учениць обі вище названі.

Загальні Збори УСК. „Стріла". Дня 8. XI. ц. р. відбулися Загальні Збори „Стріли" у власній домівці Т-ва зі звичайним порядком нарад. Збори відкрив і вів голова Т-ва м-р О. Фірчук, адвокат, секретарював Я. Марак, котрий теж відчитав протокол з попередніх Загальних Зборів. Звіт Виділу складався з 3 частин. Голова, котрий вів культурно-освітню ділянку в Т-ві, представив ту працю так: Виділ зараз на початку свого урядування в листопаді 1936 р. ввів спортові реферати, які відбувалися восени та взимі у неділі; реферати на ріжнородні теми — в четвер, крім цього кожної суботи члени користали з викладів, які в домівці „Стріли" влаштовувала Філія „Просвіти" п. н. „Літературні Вечорі". Виділ постарався про побільшення преси так, що на столах було 19 чисел ріжних газет та журналів, а також закупив спортову бібліотеку. З імпрез Виділ улаштував свято Крут та 22. І., свято Базару, листопадове свято, вечір нової української поезії, вечір наддніпрянської поезії; аматорська секція відіграла в Копичинцях та в Тудорові „Чар однострою", крім цього Виділ улаштував дві забави з танцями та два дансінги. Про спортову ділянку звітував заст. голови м-р З. Федьків, котрий підчеркнув, що члени „Стріли" не привязують ваги до спорту так, як це повинні робити. Хоч для тренінгів Виділ виєднав площу П. В., наша молодь не вправляла і через це так високо програла змагання зі „Отшельцом" (котрий, що правда, мав грачів у більшости з КОП). Секція лещетарська не проявляла діяльности, бо члени не могли закупити власного виряду, а ті, що мали вже свій, не їздили разом, бо кожний мав інший вільний час. Проте вислід змагань секції копаного мяча представляється краще, як минулого року і щодо числа змагань і щодо числа пунктів. Скарбник п. Я. Клим у касовім звіті зазначив, що члени не почувалися до обовязку виплачувати вкладки і до кінця листопада залягають з вкладками на суму 109 зол. До членів висилав Виділ кілька куренд, одначе члени не тільки не платили залеглостей, але ще дописували на куренді дивоважі. По зложенні звітів та відчитанні звіту Контр. Комісії предсідник відкрив дискусію, яка тревала дуже коротко, бо крім кількох членів загал мовчав і не проявляв зацікавлення розвитком свого товариства. При виборі нового виділу прийшла несподіванка для всіх членів. Ніхто з запропонованих кандидатів на голову не хотів приняти кандидатури і через це предсідник був змушений перервати Збори до дня 21. XI. ц. р. На кандидатів висунено: м-ра О. Фірчука, дотеперішнього голову, проф. Бриковича, колишнього голову, проф. Білана, Я. Марака та Я. Клима.

Вечірні 1-тижневі популярні виклади, що їх улаштовує по читальнях Філія „Просвіти", хвилево перервані через дощ та болотнисті дороги, які є по селах. Чергові по Котівці виклади мали відбуватися в Оріхівцях і вже в двох вечорах вони відбувалися, одначе будуть докінчені щойно тоді, як поправиться погода.

Ювилейний Повітовий Комітет для вшанування 70-ліття „Просвіти" створено 21. X. ц. р. на засіданні ініціятивного комітету. До Повітового Комітету запрошено 33 особи з Копичинець, як представників усіх повітових та місцевих українських установ, та всіх голов читалень і священиків. Одначе останні через відомий розпорядок еп. Хомишина не можуть належати до Комітету. В найближчім часі відбудуться сходини членів Комітету з Копичинець для вибору секцій та для намічення пляну праці.

РОГАТИН.

Відновлена „Бесіда". Аномалією в житті українського громадянства Рогатина недостача доброго касинового т-ва. Правда, була „Бесіда", та вона не жила, а животіла. Містилась кутком в одній реставрації, не мала членів, ні читальні й останні могікани держалися „Бесіди" тільки тому, що мали змогу заграти там у карти. Деякі з наших інтеліґентів вписувалися і ходили до чужих, або з хати ніколи нікуди носа не показували. В дні 8. листопада відбулися загальні збори „Бесіди" при участи майже 60 членів, вже в новому льокалі, що має 3 гарні кімнати в центрі міста, в камяниці П. С. К. Майже всі присутні висловилися за конечністю відновлення касинового т-ва, за поставленням на відповідним рівні „читальні", за орґанізуванням бібліотеки та товариських імпрез, які внесли би ріжнородність у мляве й буденне життя провінціяльного міста. Вибраний виділ з головою В. Воробцем, дир. П. С. К., дає запоруку, що життя на „Бесіді" ожиде і що стане вона одним із важних чинників, які обєднують розпорошених та розєднаних громадян.

Учительська Громада та її культурно-освітня праця. В минулому році філія Учительської Громади в Рогатині вела так як і минулими роками культурно-освітню працю в самому місті і в повіті. Її заходами відбулися такі популярно-наукові виклади для рогатинського міщанства: д-р Гр. Дрогомирецький: Сучасна Еспанія. Проф. Ю. Каменецький: Політичний устрій сучасних держав, Княжа доба в історії України, Алькоголізм і потомство, проф. І. Вербовий: Із життя бджіл. Крім цих викладів, силами членів Учительської Громади, відбулися курси українознавства, зорганізовані О. Р. Ш. в Рогатині і в Черчі тамошньою читальнею. Особливо вдатний був курс в Черчі, де в лютім і в березні, що другий день, відбувалися двогодинні реферати. Зацікавлення викладами було велике. Простора саля читальні не могла всіх помістити, бо число учасників доходило іноді до 350. З наукових викладів відбувся тільки один: д-ра Гр. Дмитрова про „Расизм". — Цілий цикль наукових викладів зорганізувала була філія Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили й Учитель-

ська Громада не мала потреби організувати їх своїми силами. Цьогорічний осінній сезон почала Учительська Громада новою серією наукових викладів. Перший відбувся в дні 31. жовтня на тему: „Крилос у розкопах“, який виголосив д-р Я. Пастернак зі Львова. Хоч про розкопи в Крилосі писала вся українська преса, хоч появилися окремі публікації про Крилос, всетаки виклад д-ра Я. Пастернака стягнув рогатинське громадянство, яке з пієтизму до традиції, хотіло почути про розкопи від самого їх автора. Добре робить д-р Я. Пастернак, що живим словом популяризує давні наші культурні надбання, та викликує зацікавлення до такої, здається, мертвої науки як археольогії. Другий з черги реферат заходами Учительської Громади і Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили зі Львова відбувся 13. листопада. Виголосив його п. М. Дужий зі Львова на тему „Ярослав Осьмомисл“. Цей виклад був доповненням першого й розкрив перед присутніми давнє наше минуле в його величі і могутности. На цілий осінній сезон намічено цілу низку цікавих рефератів, з яких певно радо скористає рогатинське громадянство.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт у честь О. Кобилянської. Мин. неділі влаштував у великій салі „Сокола“ виділ Філії „Союзу Українок“ у Станиславові концерт у честь О. Кобилянської. На програму зложились такі точки: 1) Гимн „С. У.“ — злуч. хори Філії і Микитинець; 2) реферат — п. Рублева; 3) „Козака несуть“, „Ой пряду, пряду“ — хор С. У.; 4) орхестра „Зорі“; 5) „Не співайте мені тої пісні“ — сольоспів п. Дзулівна; 6) декламація — п. О. Пиндусівна; 7) м/ж. хор з Микитинець; 8) орхестра „Зорі“. Закінчилося свято національним гимном. Концерт лишив по собі миле враження, хоч організація не стояла на висоті. Передовсім невигідний час (1 год. впол.) не позволив салі заповнити так, як на це О. Кобилянська заслужила. Далі: чому організатори не подбали за програмки? Це невеликий кошт, а для орієнтації публики конечний. З виконаних точок найкраще випав сольоспів п. Дзулівної, що ще раз виявила великий голосовий матеріял. Дуже гарно випав теж спів м/ж. хору з Микитинець: просто тяжко було повірити, що це співає селянський хор, така у нього чистота й культура в голосах. Декламація п. О. Пиндусівної була виголошена з надзвичайним чуттям і зробила велике враження. Орхестра „Зорі“ зробила величезний поступ під вправною рукою п. Магдія. Хор „С. У.“ презентувався дуже гарно (гарні вишивані блюзочки). П. Рублева в гарнім рефераті представила ролю О. Кобилянської в українській літературі. Гарно виглядала теж сцена вся в зелені з портретом Ювилятки пензля знаного на станиславівському грунті п. М. Зорія.

З відчитової салі. Мин. неділі відбувся в салі „Української Бесіди“ черговий реферат, що його виголосив д-р Яр. Пастернак зі Львова про розкопи в Крилосі. Реферат викликав величезне зацікавлення, так що публика просто душилась. Але зміст викладу казав забути всім за невигоду та слухати з найвищим напруженням про славну минувшину княжого Галича.

Анкета на Княгинині-Гірці. Як ми про це писали, Філія „Союзу Купців і Промисловців“ враз з кооперативним банком „Народній Дім“ улаштовує що-неділі виклади, чи краще дискусійні вечорі про вагу українського міста та про значіння масової опадности. Мин. неділі відбувся черговий реферат, цим разом на Княгинині-Гірці. Реферували п. Старух Б. і Смольський В.

Б. Л.

Не забувайте післати туди і свою лепту, бо без помочі українського загалу праця Товариства не може вдоволити 2.000 інвалідів.

ТЕРНОПІЛЬ.

Повітовий Союз Кружків Р. Ш. в Тернополі відбув свої загальні збори 15. жовтня ц.р. На цих зборах предложила уступаюча Рада обширне звідомлення з діяльности за час від 1. вересня 1936 до 31. серпня 1937. Союз обєднує 72 кружки з 4.298 членами, які вложили 327.40 зол. членських вкладок; на жаль, далеко не всі члени сповнили свій обовязок. 51 Кружків уладило 147 імпрез: аматорських вистав 53, свят з різних нагод 8, забав 36, фестинів 4, концертів 14, Миколаївських вечорів 18, попісів дитячих садків 9 та інших 5. Суто виховну діяльність проявило незначне число кружків, бо лиш 21 кружків старалося за дозвіл відкрити дитячі садки; дістало дозвіл лиш 11. У 22 кружках систематично ведено опіку над доростаючою молоддю, яка була членами кружків. Для неї уладжувано голосні читання з сторінок всесвітної й України та ознайомлюючі статті з часописів і журналів. Знаний заклик вести „гуртки доросту“ в багатьох кружках причинив діяльність. Школу удержував одиноко тернопільський кружок, а саме коедукаційну гимназію і фахово-доповнюючу школу для ремісничих учнів. Хоч це невелика діяльність але всетаки значно більша, як в попереднім році. Відпоручники Радивізитували 102 рази в повіт і відвідали 59 кружків. У часі відвідин відбуто 37 загальних зборів, 27 нарад, 8 люстрацій, 4 концерти, 19 відвідин дитячих садків і 2 сходини молоді; виголошено при цім 77 викладів головно про завдання кружків Р. Ш. На жаль, було також 5 відвідин безуспішних, бо не зійшлися ані члени ані навіть члени Старшини. У важніших актуальних справах видала Рада 13 обіжників. Для запевнення кружкам провідниць дитячих садків уладила Рада для них одномісячний інструкторський курс, де вони дістали практичні вказівки і пригадали собі теоретичні відомости. Цей курс скінчило 21 кандидаток і всі вони були занняті в дитячих садках, на жаль, не всі в тернопільськім повіті. Заходом Ради відбулися 4 наради представників кружків, з якими обговорювано справи дитячих садків, виховання доростаючої молоді та організації. На жаль, у нарадах не брали участи всі кружки. Крім цього відбулася ще нарада світської і духовної інтелігенції, як оживити діяльність Р. Ш. і дві наради представників тернопільських товариств, що опікуються молоддю — теж без успіху. Канцелярія Повітового Союзу була посередником між кружками і Головною Управою та владою і полагодила 1.106 справ. Каса Повітового Союзу виказує в приходах 1.880 зол. 49 сот. і в розходах 1.300 зол. 40 сот. Головну позицію в приходах становить даток кооперативи „Будучність“ у Тернополі в квоті 1.200 зол. і дотація Гол. Управи в сумі 300 зол.; решта — членські вкладки і дрібні датки. Головну позицію в розходах становить платня службовика в квоті 932 зол.; решта — то дрібні кошти адміністрації і поїздок. Для Гол. Управи прийшло через касу Союзу 2.989.28 зол., у цім з колядн 1.638.83 зол., з писанки 533.77 зол., інші датки 461.50 зол. Загальні збори одобрили діяльність Ради, приняли буджет на цей рік і вибрали нову Раду під проводом дотеперішнього голови Івана Боднара в такім складі: проф. Павло Дяків, о. Володимир Ратич, господар Павло Ясіновський, б. редактор Василь Семчишин, проф. д-р Залуцький Зенон та адвокат м-р Іван Решетуха.

Бурсовий Кружок Р. Ш. ім. д-ра Я. і М. Туринів у Тернополі основано 23. жовтня ц. р. за згодою Гол. Управи Р. Ш. Того дня відбулися установчі збори цього нового кружка при участи 18 членів основників під проводом проф. Іляріона Бриковича. На початку нарад подав предсідник до відома зібраним, що панство Турини зложили перед двома роками 50.000 зол. на уфундування бурси для української ремісничої і купецької молоді. За ці гроші куплено площу і виставлено на ній двоповерховий чиншовий дім; доходи з цього дому призначені на удержання згаданої бурси. Спершу мала це бути окрема фондація, але згодом показалося це непрактичним і достойні фундатори по довгих нарадах згодилися віддати управу майбутньої бурси в руки окремого кружка Р. Ш. їх імени. На оснування цього кружка згодилася Головна Управа Р. Ш. і видала для цього кружка окремий правильник у рамцях свого статуту. Діяльність цього кружка обіймає лиш ведення згаданої бурси і тому число членів обмежене до 30. Членами можуть бути лише ті особи, яких запропонують фундатори чи пак їх мужі довіря та затвердить Головна Управа. Зібрані приняли до відома статут Р. Ш. і правильник Головної Управи для цього Кружка та вибрали першу Старшину і Контрольну Комісію. В склад Старшини входять: Іляріон Брикович як голова, Павло Дяків, Зенон Лупишин, Теодор Мельничук, о. Маріян Кашуба, Антін Дяків і д-р Теодор Мисюк як члени і Єднаковський Володимир, м-р Іван Решетуха та інж. Савчук Михайло як заступники. Під опікою нового кружка завдяки щедрости і доброму серцю фундаторів знайдеться бодай частина нашої ремісничої і купецької молоді. Слід би застановитися, хто займеться рештою цієї молоді, що не буде мати щастя знайтися в бурсі.

Звичайні загальні збори Кружка Р. Ш. в Тернополі відбулися 7. листопада ц. р. у приявности 98 членів і зі звичайним порядком нарад, що його збори полагодили майже без дискусії, хоч уступаюча Старшина дала у своїм обширнім звіті чимало матеріялу і між присутніми бачили ми доволі інтелігенції. Головою вибрано проф. д-ра Якима Ярему, членами Старшини: Онуфрія Гриньковича, Івана Левя, д-ра Олексу Олійника, м-ра Івана Куріцу, Осипа Кметя і Миколу Никифорука. Перед новою Старшиною стоять завдання: 1) приєднати нових членів головно з кругів міщанських, ремісничих і купецьких, 2) закупити площу і побудувати дім на приміщення шкіл, які до пні пори містяться в домі Української Бурси; 3) сплатити довги у висоті 3.645 зол., 4) зрівноважити буджет та багато інших завдань, звязаних з опікою над українською молоддю та її вихованням. Слід би застановитися, чи до виконання цих останніх завдань не було б добре утворити ще один кружок.

Н. Р.

З опери.

„ЕВГЕН ОНЄГІН“.

Прегарна опера Чайковського появилась по довгій перерві у рямцях оперового стаджіоне у Львові. Приготована дбайливо Бердяєвом, який дбав про музичну сторінку та Улухановом, який сценічно зробив усе, що у Львові вдалося зробити, опера пройшла з гарним успіхом. Онєгіна співав Дольницький, якого треба відмітити на першому місці як за спів, так і за гру. П-ні Карвовська і п. Поплавський (Татяна й Ленський) обоє музикальні, рутиновані співаки, обоє з маленькими, але приємними, вмілими голосами. У п-ні Карвовської хотілося більше тепла і в голосі і у грі; у найбільш ліричних і романтичних місцях від неї віяло холодом! Ольгу співала вперше п-ні Галінська і, як на свої можливости, дуже добре. Можна було в неї запримітити бажання „щось“ зробити із своєї ролі. Шкода тільки, що голоси Татяни й Ольги так не гармонізували з собою у дуеті і квартеті першої дії. Про прегарний альтовий голос п-ні Слоневської (Няня) я вже колись писав; при цій нагоді можна було це ствердити знову. — В інших партіях добрі Врага, Романовський, Фітьо. **Ант. Руд.**

Спортові новинки.

У. С. К. Сян в Перемишлі будує єдину на наших західних окраїнах українську спортову площу. Чи Ви допомогли вже перемиським спортовцям у великому будівництві хочби найменшим датком? Сповніть свій обовязок прихильника спорту, приятеля молоді і дбайливого громадянина за долю майбутніх поколінь та вишліть негайно даток на закінчення будови спортової площі в Перемишлі на адресу: „Міщанська Каса“, Перемишль вул. Костюшка (з дописком: На площу „Сяну“), чекове конто ПКО ч. 507.452.

Русь — Ч. С. К. (Ужгород) 1:1 (1:0). Фінальні змагання за чашу чеського щоденника А-Зет покінчилися нерішеним вислідом. Ворота для Руси здобув Керман, для Ч. С. К. Грім. Глядачів ледви 500.

Бокшай, відбув мин. тижня свій перший офіційний тренінг в І. дружині празької Славії і виказав на ньому знамениту форму.

Боксерський метч за мистецтво Б-кляси львівської округи Україна — Чорні II. відбудеться в неділю 21. ц. м. у спортовій галі при вул. Яблоновських в год. 7.30.

43 мілионів франків на спортові цілі. До французького парляменту внесли проєкт державного буджету, в якому призначено на спорт. і фізичне виховання 43 мілионів франків.

Нові книжки й журнали.

ШЛЯХ МОЛОДЗІ. Вільня, 1. листопада 1937. Г. IX. № 14.

Театри.

Великий Театр:

Середа 17. XI. год. 7.30 веч. „Завтра неділя“.
Четвер 18. XI. Генеральна проба.
Пятниця 19. XI. год. 7.30 веч. „Свати“, премієра.

Театр Різнородностей:

Середа 17. XI. Генеральна проба.
Четвер 18. XI. год. 7.30 веч. „Цей і той“ Ст. Кедзиньского, премієра.
Пятниця 19. XI. год. 7.30 веч. „Цей і той“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БРОДИ:
17. XI. Ніч під Івана Купала.
18. XI. Довбуш.
З Бродів їде театр на Львів Левандівку.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СИНЯВА:
17. XI. Маруся Богуславка.
18. XI. Гейша.
19. XI. Ніч під Івана Купала.

ЛЕЖАЙСЬК:
20. XI. Хмара.
21. XI. Маруся Богуславка.

Український Національний Хор Дмитра Котка.

17. XI. Краків (саля Старого Театру).
18. XI. Катовиці.
19. XI. Катовиці (Міський Театр).
20. XI. Королівська Гута.
21. XI. Королівська Гута (саля графа Редена).

КІНА.

АПОЛЬО: „Елеґантний світ" муз. комедія із Верн. Бакстером.
АТЛЯНТИК: „Галька" з участю Бандрівської-Турської та Л. Кепури.
ВАНДА: „Білий янгол", „Сьогодні вечором у мене".
ҐРАЖИНА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі".
ЕВРОПА: „Їх сто й вона одна" (Д. Дурбін).
КАСІНО: „Коли цвітуть бози".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Долеги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Дикі стежки", „Все жічива правда" (Лілі Понс).
МЕТРО: „Кров на морі", „Не дам дитини".
МІРАЖ: „Пасажирка зайцем" із Шерлі Темпль.
МУЗА: „Рожа" на осн. Жеромського.
ПАКС: „Палата у Фляндрії" з Мартою Еґерт.
ПАЛЯС: „Я збрехала" (Смосарська, Бодо).
РАЙ: „Аллагів город" із Марл. Дітріх у природних барвах.
РІЯЛЬТО: „Зустрілись у Парижі".
СВІТ: „Марія Стюарт" і додатки.
СТИЛЕВЕ: „На хмародері" та ревія.
ТОН: „У сітях розвітки".
УТІХА: „Руки завинили" і рев'я.
ХИМЕРА: „Втеча до щастя" з Марг. Соліван.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Румунська Рівієра".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 17. листопада 1937.

БЕРЛІН 15.00 Квінтет, 20.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.20 Рос. романси, 20.30, 21.00 Гумор; БУДАПЕШТ 16.00, 18.00, 19.00 „Травіята" оп. Вердія; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.30, 18.00 Сучасна австр. музика, 19.25, 20.00, 21.00 „Альцеста" оп. Глюка; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Солісти, 20.30 21.00 Розр. музика; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Для Закарпаття; КЕНІҐСБЕРҐ 20.30, 21.00 „Орфей і Евридика" оп. Глюка; МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.00 Розр. концерт, 22.10 Форт.; ПРАГА 16.45 Форт. твори Сметани, 20.55 21.00 Симфонія ч. 4 ц-моль Ферстера, 22.35 Форт. суїта Борковеца; РАДІО ПАРІ 19.30 Театр Уяви, 20.45 Діяльоґ, 21.30 22.00 Розр. програма; РИМ 17.15 Симф. концерт, 21.00 „Горностаєвий плащ" ком. оп. Глюка, 21.30, 22.00 Розр. музика; ШТУТҐАРТ 19.30, 20.00, 21.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера.

Четвер, 18. листопада 1937.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 20.10, 21.00 Вечір танку; БУДАПЕШТ 12.05 Скрипка, 19.15 Нар. пісні в супр. циг. орх., 21.15 Форт. сонати Бетовена вик. Доґнані, 22.05 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.15 Форт. рецітaль А. Черепніна, 19.30, 20.00, 21.00 Родина Штравсів, розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давня і нова камер. музика, 18.00 Форт. твори Шуберта; КОШИЦІ 13.30, 14.00, 18.00, 18.20 Для Закарпаття; МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Мефістофель" оп. Аріґа Бойта; ПРАГА 21.05 Кларнет, 22.35, 23.00 Квартет б-дур Шуберта; РАДІО ПАРІ 18.00, 19.00 Театр Уяви, 20.30 Лотиська музика, 21.30, 22.00, 23.00 „Блакитний ліс" муз. калка Обера; РИМ 17.15 Віол., форт., 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, 22.15 Віол. рецітaль Лівія Бові.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 17. листопада 1937.

6.15—8.00 Ран. авд.; 11.15 Для шкіл: „Чому Анниця не хотіла зняти хусточки з голови" гутірка для молодших дітей, Вальси та менуети з пл.; 11.40 Саксофон і кларнет, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.43 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.30 Камер. музика з пл.; у перерві в год. 14.40 Рішення фільм. конкурсу ККО; 14.55 Біржа; 15.00 Листопадова поезія, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки, 15.30 Госп. вістки; 15.45 Чи пружина має ноги, авд. для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Солісти: сопран, скрипка, форт.; 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Мілітарна потуга Іtал. летунства; 17.15 Орх. концерт; 17.50 Львівські клопоти; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Грає С. Граматe, пл.; 18.20 II. дія з „Визволення" Виспянського; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „На обрію" Ст. Жеромського; 19.20 Люблинські пісні, хор; 19.35 Слідами думки проф. Твардовського: Професор Твардовський і його сучасники; 20.00 Розр. концерт; у перерві в год. 20.20 Куток гумору, 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт, симф. орх., форт.; 21.45 Чвертьгодина поезії; 22.00 Танк. музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танкова музика з пл.

Четвер, 18. листопада 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Великі музики дітям, орх., спів, форт., 11.40 Ґріґ: Баляда оп. 24, пл., 12.03 Сальон. музика, Гутірка; 13.45 Комунікат Хліб. Палати; 13.50 Музика з пл.; 14.30 Портрети композиторів, пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Листопадова поезія, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівки: Франція, Джерела фр. стилю в музиці, авд. для молоді; 16.15 Орх. мандолінiстів, 16.45, 19.45 Актуальна гутірка; 16.55 Школа в амер. суспільности; 17.00 Шуберт: „Гарна мельничка" цикль 20 пісень до поезій В. Мілера: вступне слово, спів, форт.; 17.50 Спортовий порадник; 18.00, 18.50 Спортові вістки; 18.10 Другий рік праці нар. університету у Львові; 18.20 Пісні у вик. Вас. Плешкевича, баритон, у супр. форт.; 18.40 Листи та програми, 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: Перше кохання поета; 19.30 Концерт лотиської музики; 20.00 Трансм. з Відня: Розривковий концерт; 21.45 Літер. нарис про Ст. Пшибишевського; 22.00 Авд. присвячена творчости Карла Шимановського; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спікерового альбума.

БІРЖА.

Львів 16 листопада 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 90·13, 89·70, Доляри американські 5,28·00, 5,25·50, Доляри канад. 5.27·50—5.25·00. Фльорени гол. 293·27—291·55, Франки фр. 18·10—17·60, Франки швайцарські 122·10—121·20, Фунти анґл. 26·45—26·29, Гульдени данц. 110·20—99·80, Корони ч. 17·30—16·50, Кор. дан. 118·09—117·25 Кор. норв. 132·93—131·95. Корони шв. 136·43—135·45, Ліри італ. 21·00—20·20, Марки фінлянд. 11·68—11·20, Марки нім. 119·00 — 115·00, Шилінги австр. 98·50—97·50, Тель Авів 26·25—25·95, Марки нім. срібні 123·00 — 118·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·00, 55·75, 3 інв. 1 см 70·75, серія ненот. 3 поз. інв. 2 см. 70·50 серія ненот., конверс. 61·50, 4 пр. дол. 39·50, 39·50, 4 консол. 58·50
Тенденція спокійна

Папери.

Банк Польський 107·75, Цукор 39·75, Вугоуль 23·50, 23·75, Лільпоп 51·75, Моджеїв 9·75, Островець 25·00, Стараховичі 30·50, Габербуш 41·00.

Збіжжя.

Пшениця одностайна черв.	27·50—27·75
Пшениця збірна червона	26·50—26·75
Пшениця одностайна біла	28·00—28·25
Пшениця збірна біла	26·75—27·00
Ячмінь пром.	19·70—20·50
Ячмінь паст.	17·75—18·00
Мука пш. разова	32·00—32·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

Львів, 16 листопада 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·15 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·20 зол.
1 кг. масла експ. вкл. з опак.	3·20 зол.
молоко	17—18 сот.
яйця (копа)	4·90 зол.

Тенденція на масло знишкова, на молоко і яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Зложили на допомогу студіюючій Молоді через Адм. „Діла" зі Збаража: Окружний Союз Кооператив 50 зол., Д-р Тарас Білинський 10.—, М-р Ростислав Білинський 5.—, Д-р Павло Таращук 5.—, о. Василь Боліновський 5.—, Евген Білинський 6.—, Мирослав Пастушенко 4.—, Дир. Павло Трембач 2.—, М-р Теодор Данилів 2.—, Проф. Павло Бабяк 2.—, Емілія Білинська 2.—, Северина Фарановська 2.—, Д-р Іван Кульчицький 1.—, Дир. Василь Чернявський 1.—, Д-р Володимир Гамаль 1.—, Проф. Григорій Королюк 1.—, Михайло Верещак 1.—, о. Павло Шкудкий 1.—. — Разом 101 зол.

Членам Молодої Громади виголосить в четвер 18. XI. в год. 7.30 д-р Пастернак реферат про „Розкопки в Крилосі".

Замість окремої подяки всім тим, що віддали останню прислугу моєму Покійному Мужеві бл. п. МИХАЙЛОВІ ТАТУХОВІ та виявили мені своє співчуття й прихильність у моєму горі, складаю 20 зол. на українських інвалідів. — **Марія Татухова.** 2100

На зимову поміч безробітним зложив о. Іван Яросевич, Райське, зол. 2.50.

Подяка.

Почуваємося до великого обовязку зложити щиру подяку Всім, які віддали останню прислугу нашому Дорогому Мужеві і Братові бл. п. Д-рові ПЕТРОВІ ВОЙТОВИЧЕВІ, а нам у безмежному болю несли слова потіхи. Зокрема сердечно дякуємо Їх Екселенціям Кир Йосафатові Коциловському, та Кир Григорієві Лакоті за їх ласкаву участь у похоронних обрядах. Далі дякуємо Вир. і Всеч. ОО. о Д-рові Романові Решетилі, о. Володимирові Гмитрасевичові і о. Іванові Качмарові, прелатам і крилошанам гр.-кат. Капітули в Перемишлі, о. Андрієві Борисевичеві, греко-катол. радимнянському деканові, оо. Василіянам в Перемишлі і оо. Професорам о. Мойсеєві Васильковичеві, о. Петрові Голинському і о. Юліянові Мягкому та о. Дмитрові Онишко, гр. кат. пароховi в Пралківцях та іншим Всеч. Отцям, які взяли участь у відправі похоронів та проводі тлінних останків Покійника на місце вічного спокою. Дякуємо теж щиро Надзірній Раді і Дирекції Українбанку „Віра" в Перемишлі та Перемиській Делеґації Львівської Адвокатської Палати за поміч і слова потіхи. Дальше дякуємо хорові Товариства „Перемиський Боян" та Орхестрі „Читальні Просвіти" в Перемишлі за те, що своїми співами і грою в часі похоронів звеличали память Покійника. Дякуємо теж Вп. П. д-рові Володимирові Загайкевичові та д-рові Миколі Рибакові за їх зворушливі прощальні промови, Вп. П. д-рам Михайлові Старухові і Романові Несторовичові за безкорисну лікарську поміч, Делеґації Товариства судово-вишенського повіту, кравецьким варстатам „Союзу Українок" у Перемишлі, всім місцевим та замісцевим Кооперативам і Товариствам Товаришам Покійника, Знайомим та всьому Громадянству за вислови співчуття та активну участь у похороні.

Жінка і Рідня.

Перемишль, 12. листопада 1937.

Sygn. VI. 1. 7/37.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Sąd Okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie, przez Sędziego S. O. D-ra J. Lockera, w obecności protokolanta aplikanta sądowego E. Mikecha, po przeprowadzeniu rozprawy głównej dnia 18. marca 1937 r. we Lwowie przeciw Wiktorowi Worobciowi na skutek oskarżenia prywatnego Juliana Szeparowycza, Iwana Martiuka, Mikołaja Tworydły i Oresta Radłowskiego, o wyst. z art. 255. §. 1 k. k. popełniony w ten sposób, że: jako odpowiedzialny redaktor czasopisma: „Nowe Selo" umieścił i rozpowszechniał w czasopiśmie „Nowe Selo": 1) z dnia 24 stycznia 1937 r. Nr. 3 artykuł pod tytułem „Kooperatywnyj kapitalizm czy prywatny", w którym zarzuca oskarżycielom prywatnym jako członkom dyrekcji „Centrosojuzu" związku kooperatywnych związków, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością we Lwowie, łapownictwo w załatwianiu spraw tej instytucji ze szkodą dla niej a ze swoją korzyścią, 2) z dnia 7 lutego 1937 r., Nr. 5 artykułu pod tytułem: „Chto rujnuje kooperacju", w którym zarzuca bez wymienienia nazwiska, iż jeden z członków dyrekcji Centrosojuzu dopuścił się milionowych nadużyć a zatem pomówił oskarżycieli prywatnych o takie postępowanie, które może ich poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla ich stanowiska jako dyrektorów instytucji „Centrosojuz" wydał dnia 18 marca 1937 r. we Lwowie następujący wyrok: Oskarżony Wiktor Worobeć, syn Michała i Anny Bolanowskiej, urodzony dnia 16. września 1893 r. w Załużu, pow. Rohatyn, grec. kat. żonaty inżynier agronomii i redaktor odpowiedzialny czasopisma „Nowe Selo", kat. „A", przynależny do P. K. U. Lwów — miasto, zamieszkały we Lwowie, ul. Dunin-Wąsowicza l. 23. winien jest, że we Lwowie jako redaktor odpowiedzialny czasopisma „Nowe Selo" umieścił i rozpowszechnił: a) w styczniu 1937 r. w czasopiśmie „Nowe Selo" z dnia 24. stycznia 1937 r. Nr. 3. art. p. t.: „Kooperatywnyj kapitalizm czy pryw tnyky", w którym pomówił oskarżycieli prywatnych o łapownictwo w związku z załatwianiem przez nich jako dyrektorów „Centrosojuzu", Związku spółdzielczych związków, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością we Lwowie, spraw tej instytucji ze szkodą dla niej a dla swej korzyści, a zatem o takie postępowanie, które może ich narazić na utratę zaufania potrzebnego dla ich stanowiska jako dyrektorów wymienionej instytucji; b) w lutym 1937 w czasopiśmie „Nowe Selo" z dnia 7 lutego 1937 r. Nr. 5, w artykule p. t. „Chto rujnuje kooperacju", w którym zarzucił bez wymienienia nazwiska, że jeden z oskarżycieli prywatnych siedział za czasów ukraińskich we więzieniu za milionowe nadużycia, a zatem pomówił oskarżycieli prywatnych o taką właściwość i postępowanie, które mogą ich poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla ich stanowiska jako dyrektorów instytucji spółdzielczej, czym dopuścił się dwukrotnie występku zniewagi z art. 255. §. 1. k. k. za co Sąd skazuje go w myśl przytoczonego artykułu za czyn pod a) wymieniony na karę aresztu przez 3 miesiące i grzywnę w kwocie 50 zł., za czyn pod b) wymieniony na karę aresztu przez 2 miesiące i grzywnę w kwocie 50 zł. Po myśli art. 38. §. 1. k. k. wymierza Sąd karę łączną aresztu przez 4 miesiące (cztery) miesiące i grzywnę w kwocie 100 zł. Po myśli art. 61. §. 1. k. k. orzeka Sąd iż zawiesza warunkowo wykonanie orzeczonej kary aresztu na czas 3 lat. Po myśli art. 578. §. 1. k. p. k. i art. 74 i 75 przepisów o kosztach sądowych zasądza Sąd od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania i opłatę w kwocie 20 zł. i 10 zł., a w myśl art. 578 §. 2. k. p. k. zasądza Sąd od oskarżonego na rzecz oskarżycieli prywatnych poniesione koszty postępowania. Po myśli art. 255. §. 3. k. k. i §. 39. ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 z roku 1863. orzeka Sąd, iż wyrok ma być ogłoszony na koszt oskarżonego po prawomocności jednorazowo w czasopiśmie „Diło" i „Nowe Selo".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.